

ፔንታቴክ

ትምህርት 9

አባታችን ያዕቆብ

Manuscript

thirdmill

Biblical Education. For the World. For Free.

መብቱ በህግ የተጠበቀ ነው። ከአሰታሚው የጽሑፍ ፈቃድ ውጭ ማጠቀሻነት፣ ለግምገማ ፣ ለአስተያየት ወይም ለትምህርት ዓላማዎች በአጭሩ መጠቀም ካልሆነ በስተቀር የዚህ ጽሑፍ ክፍል በማንኛውም መልኩ ወይም በማንኛውም መንገድ ለትርፍ ሊበዘ አይችልም። የአሰታሚው አድራሻ Third Millennium Ministries, Inc., 316 Live Oaks Blvd., Casselberry, Florida 32707.

በሌላ መንገድ ካልተጠቀመ በስተቀር፣ ሁሉም የቅዱሳን መጻሕፍት ጥቅሶች በ1954 ዓ.ም ከታተሙ መጽሐፍ ቅዱስ የተወሰዱ ናቸው።

ስለሴርድሚል

እ.ኤ.አ. በ 1997 የተቋቋመው ፣ ሴርድሚል ለትርፍ ያልተቋቋመ የወንጌላዊ ክርስቲያናዊ አገልግሎት ሲሆን

መጽሐፍ ቅዱሳዊ ትምህርት፣ ለዓለም፣ በነጻ ይሰጣል።

ግባችን በዓለም ዙሪያ በመቶ ሺዎች ለሚቆጠሩ ፓስተሮች እና ለአገልግሎት በቂ ሥልጠና ለሌላቸው የክርስቲያን መሪዎች ነፃ የክርስትና ትምህርት መስጠት ነው። በእንግሊዝኛ ፣ በአረብኛ ፣ በማንዳሪን ፣ በሩሲያኛ እና በስፓኒሽ ተወዳዳሪ የሌለውን የመልቲሚዲያ ሴሚናሪ ሥርዓተ ትምህርት በማዘጋጀት እና በዓለም አቀፍ ደረጃ በማሰራጨት ይህንን ግብ እያሟላን እንገኛለን። በአጋር መሥሪያ ቤቶቻችን አማካኝነት ሥርዓተ ትምህርታችን ከአሥር በላይ በሚሆኑ ሌሎች ቋንቋዎችም እየተተረጎመ ነው። ሥርዓተ ትምህርቱ በጥሩ ግራፊክ የተሠሩ ቪዲዮዎችን፣ የታተሙ ትምህርቶችን እና የበይነመረብ ግብዓቶችን ያካትታል። በትምህርት ቤቶች ፣ በቡድኖች እና በግለሰቦች ፣ በበይነመረብም ሆነ በትምህርት ማህበረሰቦች ውስጥ ጥቅም ላይ እንዲውል የተቀየሰ ነው።

በሌሎች ዓመታት፣ እጅግ በጣም ጥሩ ይዘትን እና ጥራትን የተሸለሙ የመልቲሚዲያ ትምህርቶችን ለማምረት ከፍተኛ ወጪ ቆጣቢ ዘዴን አዘጋጅተናል። ጸሐፊዎቻችን እና አርታኪዎቻችን በስነ-መለኮት የሰለጠኑ አስተማሪዎች ፣ ተርጓሚዎቻችን የሥነ-መለኮታዊ አስተውሎት ያላቸውና የሚተረጎሙበት ቋንቋዎች የአፍ መፍቻ ቋንቋቸው የሆናቸው ናቸው። እንሁም ትምህርቶቻችን ከዓለም ዙሪያ የመጡ በመቶዎች የሚቆጠሩ የተከበሩ የሴሚናሪ ፕሮፌሰሮች እና ፓስተሮች አሳቦችን ይዘዋል። በተጨማሪም ፣ የእኛ ግራፊክ ዲዛይነሮች ፣ ሥዕላዊ መግለጫዎች እና አዘጋጆች ዘመናዊ መሣሪያዎችን እና ቴክኒኮችን በመጠቀም ከፍተኛውን የዝግጅት ደረጃዎችን የሚያሟሉ ናቸው።

የስርጭት ግቦቻችንን ለማሳካት ፣ ሴርድሚል ከቤተክርስቲያናት ፣ ከሴሚናሪዎች ፣ ከመጽሐፍ ቅዱስ ትምህርት ቤቶች ፣ ከሚሲዮናውያን ፣ ከክርስቲያን ማሰራጨዎች እና ከሳተላይት ቴሌቪዥን አቅራቢዎች እና ከሌሎች ድርጅቶች ጋር ስትራቴጂካዊ አጋርነት ፈጥሯል። እነዚህ ግንኙነቶች ቀደም ሲል ስፍር ቁጥር የሌላቸው የቪዲዮ ትምህርቶችን ለአገሬው ተወላጅ መሪዎች ፣ ለፓስተሮች እና ለሴሚናሪ ተማሪዎች ማሰራጨት አስችሏል። የድረ-ገጾቻችን እንዲሁ እንደ ስርጭት መንገዶች ሆነው ያገለግላሉ እንዲሁም የመማሪያ ማህበረሰብ እንዴት እንደሚጀምሩ ግብዓቶችንና ትምህርቶቻችንን ለማግኘት ተጨማሪ አገልግሎት ይሰጣሉ።

ሴርድሚል በ IRS እንደ 501 (ሐ) (3) ኮርፖሬሽን እውቅና ተሰጥቶታል። እኛ ገቢ የምናገኘው ከአብያተ-ክርስቲያናት ፣ ፋውንዴሽንስ፣ ንግድ ተቋማት እና ግለሰቦች በሚሰጡት አርዳታ ነው። ሰዎች ለእኛ ሲላግሱ ከሚከፍሉት ግብር ይቀነሳቸዋል። ስለአገልግሎታችን ተጨማሪ መረጃ ፣ እና እርስዎ እንዴት መሳተፍ እንደሚችሉ ለማወቅ ፣ እባክዎ www.thirdmill.org ን ይጎብኙ።

ማውጫ

መግቢያ	1
ወቅርና ይዘት	1
የትግሉ ጅምር (ዘፍጥረት 25:19-34).....	3
የትግሉ ፍጻሜ (ዘፍጥረት 35:16-37:1).....	5
ይስሐቅና ፍልስጢኤማውያን (ዘፍጥረት 26:1-33)	5
ያይቆብና ከነናውያን (ዘፍጥረት 33:18-35:15).....	6
የጥላቻ መለያየት (ዘፍጥረት 26:34-28:22).....	7
ሰላማዊ መለያየት (ዘፍጥረት 32:1-33:17)	7
ያዕቆብ ከላባ ጋር (ዘፍጥረት 29:1-31:55).....	8
ዋና ዋና ጭብጦች	8
የእግዚአብሔር ፀጋ ለእስራኤል	9
የመጀመሪያው ትርጉም	9
የዚህ ዘመን አተገባበር	11
ለእግዚአብሔር የእስራኤል ታማኝነት	12
የመጀመሪያው ትርጉም	12
የዚህ ዘመን አተገባበር	14
ለእስራኤል የእግዚአብሔር በረከቶች	15
የመጀመሪያ ትርጉም	15
የዚህ ዘመን አተገባበር	16
እግዚአብሔር በእስራኤል በኩል ለሌሎች የሰጠው በረከት	16
የመጀመሪያ ትርጉም	16
የዚህ ዘመን አተገባበር	18
ማጠቃለያ.....	19
ለጽሑፍ አስተዋጽኦ ያደረጉ ጸሐፊዎች.....	20
የቃላት ፍቺ.....	21

ፔንታኮስታል

ትምህርት 9

አባታችን ያዕቆብ

መግቢያ

ከተስፋ በላይ የሆኑ የሚመስሉትን አታላይ የሆኑ ሰዎችን ታውቃለህ? የእነርሱ ማታለል እና ታማኝነት የጎደለው ድርጊት ሊጠቅማቸው ይችላል - በያንስ ለአጭር ጊዜ - ብዙ ጊዜ የበለጠ የከፋ ያደርጋቸዋል። ግን ደስ የሚለው ነገር፣ እግዚአብሔር እንደነዚህ ያሉትን ሰዎች በልዩ መንገዶች ሊጠቀምባቸው በሚፈልግበት ጊዜ፣ ከአቅሙ በላይ አይደሉም። እግዚአብሔር እነርሱን ለማዋረድ እና እሱን ለማገልገል ዝግጁ የሆኑትን ሰዎች ለመቅረጽ በሕይወታቸው ውስጥ መከራን ያመጣል። እና ብዙ ጊዜ፣ እግዚአብሔር በእነዚህ መንገዶች የሚደርስላቸው ሰዎች ለሌሎች የትህትና እና የእምነት ምሳሌ ይሆናሉ።

ይህ ትምህርት በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ካሉት በጣም አታላይ ሰዎች በአንዱ ላይ በሚያተኩረው የፔንታኮስታል ክፍል ላይ ያተኮረ ነው፣ “ፓትርያርክ ያዕቆብ”። ነገር ግን፣ እንደምንመለከተው፣ ይህ የዘፍጥረት 25:19-37:1 ክፍል፣ ያዕቆብ እንዴት አታላይ እንደነበረ ብቻ ሳይሆን እግዚአብሔር እንዴት እንዳዋረደው እና ከእስራኤል እጅግ የተደነቁ አባቶች መካከል እንደ አንዱ አድርጎ እንደቀረጸው ያሳያል።

በሌሎች ትምህርቶች፣ የዘፍጥረት መጽሐፍ በሦስት ዋና ዋና ክፍሎች እንደሚከፈል አይተናል። የመጀመሪያው ክፍል በ11:1-11:9 ያለው የጥንታዊ ታሪክ ነው። እዚህ ላይ ሙሴ እስራኤላውያን ወደ ተስፋይቱ ምድር ያቀረቡት ጥሪ በዓለም ታሪክ የመጀመሪያ ደረጃ ላይ በተፈጸመው ነገር ላይ እንዴት እንደተመሰረተ ገልጿል። ሁለተኛው ክፍል በ11:10-37:1 ያለውን የቀደመውን የአባቶች ታሪክ ይሸፍናል። በዚህ ክፍል፣ ሙሴ ወደ ተስፋይቱ ምድር የሚደረገው ጉዞ ከአብርሃም፣ ከይስሐቅ እና ከያዕቆብ ሕይወት ታሪክ አንጻር እንዴት እንደሚታይ አብራራቷል። ሦስተኛው ክፍል በ37:2-50:26 ያለው የኋለኛው የአባቶች ታሪክ ነው። በእነዚህ ጥቅሶች ውስጥ፣ የእስራኤል ነገዶች ወደ ተስፋይቱ ምድር ሲሄዱ ሙሴ የሱሴን እና የወንድሞቹን ታሪክ ነግሮናል።

የአባታችን ያዕቆብ ታሪክ የሁለተኛው ክፍል አካል ነው፤ ስለ እስራኤል ሦስቱ የታወቁ አባቶች፣ አብርሃም፣ ይስሐቅ እና ያዕቆብን የሚመለከት የቀድሞ የአባቶች ታሪክ ነው። የይስሐቅ ሕይወት ከስተቶች በሁለቱም በአብርሃም መዝገብ በ11:10-25:18፣ እና ደግሞ በያዕቆብ መዝገብ በ25:19-37:1 ውስጥ ተካትተዋል። ስለዚህ በዚህ ትምህርት፣ በዚህ ክፍል ሁለተኛ አጋማሽ ላይ እናተኩራለን-የያዕቆብ ሕይወት።

ስለ አባታችን ያዕቆብ የምናስተምረው ትምህርት በሁለት አበይት ክፍሎች ይከፈላል። በመጀመሪያ፣ የዚህን የዘፍጥረት ክፍል አወቃቀሩን እና ይዘቱን እንመረምራለን። ከዚያም ሙሴ ለመጀመሪያዎቹ ተደራሲያኑ አጽንዖት የሰጣቸው ዋና ዋና መሪ ሃሳቦችን እና እነዚህ መሪ ሃሳቦች ለዘመናዊ ክርስቲያኖች እንዴት እንደሚተገቡ እንመለከታለን። የያዕቆብን ታሪክ አወቃቀር እና ይዘት በመመልከት እንጀምር።

ውቅርና ይዘት

አብዛኞቹ የመጽሐፍ ቅዱስ ተማሪዎች ያዕቆብን ያጋጠሙ ሁኔታዎችን ያውቃሉ። ነገር ግን በዚህ ነጥብ ላይ በትምህርታችን፣ በዘፍጥረት መጽሐፍ ውስጥ የሚገኙትን የእነዚህን ክንውኖች ዘገባ ሙሴ እንዴት እንዳዘጋጀ ማየት እንፈልጋለን። ቅዱሳን ጽሑፎችን ስናነብ ምን እንደሚሉና እንዴት እንደሚናገሩ መጠየቅ እንዳለብን አስታውስ። በሌላ አነጋገር የእያንዳንዱ ምንባብ ይዘት እና መዋቅር እንዴት አብረው ይሰራሉ? ይህን ዝምድና መረዳታችን የመጽሐፍ ቅዱስ ደራሲያን ዓላማ ለዋና ተደራሲያኖቻቸው እንድንለይ ይረዳናል። እና ጽሑፎቻቸውን በእኛ ዘመናዊ ዓለም እንዴት ተግባራዊ ማድረግ እንዳለብን እንድናውቅ ይረዳናል።

እንደ ዘፍጥረት 25:19-37:1 ያለውን ረጅም እና ውስብስብ የሆነ የቅዱሳን መጻሕፍት ክፍል ለመዘርዘር ብዙ መንገዶች አሉ። ነገር ግን፣ ለዓላማችን፣ የያዕቆብን ሕይወት ታሪክ ሰባት ዋና ዋና ክፍሎችን ለይተናል።

- የመጀመሪያው ክፍል በዘፍጥረት 25:19-34 ላይ የትግል መጀመሪያ ብለን የምንጠራው ነው። በያዕቆብና በዔሳው መካከል የነበረውን ትግልና ከዚያም በኋላ ከእነርሱ የተወለዱትን ብሔሮች ያስከተለውን አስደናቂ ችግር ያነሳል። ይህ ትግል በያዕቆብ ሕይወት ታሪክ ውስጥ ሁሉ ይነሣል እና ይወድቃል። የዚህ አንደኛ ክፍል ፍጻሜ ከያዕቆብና ከዔሳው ወደ አባታቸው ይስሐቅ እንደ ገፀ ባህሪ በመሸጋገሩ ይታወቃል።
- ሁለተኛው ክፍል በ26:1-33 በይስሐቅ እና በፍልስጥኤማውያን መካከል ወደ ሰላማዊ ግንኙነት ዞሯል። ይህ ክፍል ወደ ኤሳው እና ያዕቆብ እንደ ዋና ገፀ ባህሪ በመመለስ ያበቃል።
- ሦስተኛው ክፍል በ26:34-28:22 ያለውን የያዕቆብ እና የዔሳው የጥላቻ መለያየት ይመለከታል። ይህ ክፍል የሚያበቃው ያዕቆብ ከተስፋይቱ ምድር ውጪ ወደ ላባና ወደ ዘመዶቹ በመሄዱ ነው።
- አራተኛው ክፍል ያዕቆብ ከላባን ጋር በ29:1-31:55 የነበረውን ጊዜ ይገልጻል። ያዕቆብ ወደ ተስፋይቱ ምድር ሲመለስ ይህ ክፍል ያበቃል።
- አምስተኛው ክፍል ያዕቆብ እና ኤሳው በ32:1-33:17 ወደ ተስፋይቱ ምድር ከተመለሰ በኋላ በሰላም መለያየታቸውን ዘግቧል። ይህ ክፍል ከዔሳው ወደ ያዕቆብ ከከነዓናውያን ተቃዋሚዎች ጋር ወደ ነበረው ግንኙነት ተለወጠ።
- ስድስተኛው ክፍል የሚያተኩረው በ33:18-35:15 በያዕቆብ እና በከነዓናውያን መካከል በተደረጉ ግጥሞች ላይ ነው። በዚህ ክፍል መጨረሻ ላይ ትኩረት ወደ ያዕቆብ የዘር ሐረግ ይንቀሳቀሳል።
- በመጨረሻም፣ የያዕቆብ ሕይወት ሰባተኛው ክፍል በ35:16-37:1 ላይ ስለ ወንድማማቾች ትግል ማብቃቱን ይናገራል።

በርካታ ተንታኞች ይህ የያዕቆብ ሕይወት መሠረታዊ መግለጫ መጠነ-ሰፊ ግልባጭ ምስል እንደሚፈጥር ጠቁመዋል።

ከመሃል ክፍል በፊት እና በኋላ ክፍሎች ትይዩ ወይም ሚዛናዊ የሆነበት ሥነ-ጽሑፋዊ መዋቅር።

በማንኛውም ጊዜ ስለ አንድ ክፍል ወይም የብሉይ ኪዳን ክፍል ሲናገሩ የመጽሐፍ ቅዱስ ጸሐፊዎች ታሪኮቻቸውን ፣ ግጥሞቻቸውን እና መሰል ጉዳዮችን በአእምሮ ውስጥ ይዘው እንዳልሆነ ልብ በሉ። “አሁን እኔ ክፍል አንድ ላይ ነኝ። አሁን ክፍል ሁለት ላይ ነኝ። አሁን ክፍል ሶስት ላይ ነኝ። ይልቁንስ እየተነጋገርን ያለነው ተርጓሚዎች የተጻፉትን ጽሑፎች በመመልከት እና ተለይተው የሚታወቁ ንድፎችን ማግኘት ነው። ይህም ማለት እያንዳንዱ ንድፍ አወቃቀሩን እና አመክንዮአዊ ግንኙነቶችን ለመተንተን የተወሰኑ መሰፈርቶችን እየተጠቀመ ነው። እና በሆኑ አይነት መመዘኛዎች ላይ በመመስረት፣ የተለያዩ ንድፎችን ይዘው ይመጣሉ። ሲጠቀሙባቸው ከሚችሉት መመዘኛዎች አንዱ ሚዛናዊ፣ ወይም አስተጋባይ፣ ወይም ነጸብራቅ፣ ወይም ቀደም ባሉት ክፍሎች እና በኋላ ክፍሎች መካከል ትይዩ ነው... ግን የበለጠ ዝርዝር ትይዩዎች ሲያገኙ - በአንደኛው ክፍል እና በመጨረሻው ክፍል መካከል እንዲህ ነው ይላሉ። በያዕቆብ ጉዳይ - እንዲህ እነዚህ ትይዩዎች በቂ ካላችሁ፣ ጸሐፊው “ይህን አድርጌአለሁ” ብሎ በሚያስብበት “የታሰበ ክፍተት” ልትሉት ትችላላችሁ። ይህን አድርጌአለሁ። እኔ በመጀመሪያው ክፍል ላይ ይህን አድርገዋል፤ አሁን እነዚህን አስቸጋሪ ግንኙነቶች ወደ ቀድሞው ክፍል እመለሳለሁ”... እና በእንደዚህ ዓይነት መዋቅር ውስጥ በሚወጡት ትስስሮች ምክንያት ፣ ተዛማጅ ክፍሎችን ለማነፃፀር እድሉ አላችሁ። የያዕቆብን ታሪክ በተመለከተም ዋጋ ያለው ይህ ነው። የያዕቆብ ሕይወት የመጀመሪያዎቹ ክፍሎች ከኋለኞቹ የያዕቆብ ሕይወት ክፍሎች ጋር ይዛመዳሉ። እና እነዚያን ተያያዥነት - ሁለቱንም ንፅፅር የሚያካትቱ - ሁለቱንም አንድ ላይ

ሰታዩ እና በእነዚህ የተለያዩ ክፍሎች መካከል ብቅ ሲሉ፣ ያኔ ሙሴ እንደ ፀሐፊው በሁለቱም ክፍሎች ላይ የሚያገኘውን ለማየት እድሉ አላችሁ። ንጽጽር እና ተቃርኖዎች፣ የግልባጭ ምስልን አስፈላጊነት ለመረዳት ቁልፉ ነው።

— ዶ/ር ሪቻርድ ኤል.ፕራት፣ ጁኒየር

ቀደም ብለን እንደተመለከትነው፣ በያዕቆብ ታሪክ ውስጥ ያለው የመጀመሪያው ክፍል ስለ ወንድማማቾቹ ያዕቆብና ዔሳው ያደረጉትን ትግል ይተርካል። ይህ ክፍል በሰባተኛው እና በመጨረሻው ክፍል የተመጣጠነ ሲሆን የትግላቸውን ፍጻሜ ያስነብባል። ሁለቱም ክፍሎች በወንድማማቾች መካከል ብቻ ሳይሆን ከእነርሱ በተወለዱ ብሔሮች መካከል የሚደረገውን ትግል የሚመለከቱ ናቸው።

ሁለተኛው ክፍል በይስሐቅ እና ከፍልስጤማውያን ጋር በነበረው ግንኙነት ላይ ያተኩራል። ያዕቆብን እና ከነዓናውያን ጋር ያለውን ግንኙነት ካየንበት ስድስተኛው ክፍል ጋር ይመሳሰላል። እነዚህ ክፍሎች እርስ በርሳቸው ሚዛናዊ ናቸው ምክንያቱም ሁለቱም በተስፋይቱ ምድር አባቶችና ሌሎች ቡድኖች መካከል የተከሰቱትን ግጥሚያዎች ስለሚገልጹ ነው። ሦስተኛው ክፍል የያዕቆብ እና የኤሳው የጥላቻ መለያየትን ይመዘግባል። የያዕቆብ እና የኤሳው ሰላማዊ መለያየትን በተመለከተ ከአምስተኛው ክፍል ጋር ይመሳሰላል። በግልጽ ለማየት እንደሚቻለው ሁለቱም ክፍሎች የሚያተኩሩት ወንድሞች በሚለያዩበት ጊዜ ዙሪያ ባለው ሁኔታ ላይ ነው። በመጨረሻም፣ አራተኛው ክፍል ያዕቆብ ከላባ ጋር የነበረውን ጊዜ ይመለከታል። ይህ ክፍል ብቻውን የግልባጭ ምስል መዋቅር መሃል ወይም ማንጠልጠያ ሆኖ ይቆማል። በመሆኑም፣ በያዕቆብ ታሪክ ድራማ ውስጥ ትልቅ ለውጥ ያመጣል።

ይህንን አጠቃላይ የተመጣጠነ ንድፍ ከግምት ውስጥ በማስገባት፣ እያንዳንዱን የተጣመሩ ክፍሎችን በማነፃፀር የሙሴን መለያ ይዘት እንመረምራለን ። ለአመቺነት ሲባል በሁለቱ ውጫዊ ክፍሎች እንጀምራለን እና ወደ ማዕከላዊ ክፍል እንሄዳለን. በመጀመሪያ በዘፍጥረት 25:19-34 ያለውን የወንድማማቾች ትግል መጀመሪያ እንመልከት።

የትግሉ ጀመሪያ (ዘፍጥረት 25:19-34)

ይህ ክፍል በወንድማማቾች መካከል የሚደረገው ትግል እንዴት እንደጀመረ የሚያሳዩ ሦስት ቀላል ክፍሎችን ያቀፈ ነው። የመጀመሪያው ክፍል መንትዮቹ ከመወለዳቸው በፊት ነው። በ25:19-23። መንትዮቹ በእናታቸው ማህፀን ውስጥ እንደተጣሉ ዘግቧል። ዘፍጥረት 25:23ን አድምጡ፣ እግዚአብሔርም ይህን የቅድመ ወሊድ ተጋድሎ ለርብቃ ገልጸላታል፡-

እግዚአብሔርም አላት። ሁለት ወገኖች በማጎፀንሽ ናቸው። ሁለቱም ሕዝብ ከሆድሽ ይከፈላሉ፤ ሕዝብም ከሕዝብ ይበረታል፤ ታላቁም ለታናሹ ይገዛል። (ዘፍጥረት 25:23).

እንደምናየው፣ እግዚአብሔር በያዕቆብና በዔሳው መካከል የተደረገው ተጋድሎ በሁለት ወንድሞች መካከል ከነበረው የግል ተጋድሎ የበለጠ እንደሆነ ተናግሯል። “በሁለት ብሔሮች” ወይም “በሁለት ሕዝቦች” መካከል እንደሚደረግ ጠብቋል። ታዲያ እግዚአብሔር ምን ሁለት ብሔሮችን አስቦ ነበር? መልሱን በዚህ ክፍል ሁለተኛ እና ሶስተኛ ክፍል ውስጥ እናገኛለን።

ሁለተኛው ክፍል በ25:24-26 ላይ ስላለው የወንድማማቾች ተጋድሎ ይነግረናል። ይህ አጭር ክፍል ቀደም ሲል የተገለጹትን የሁለቱን ብሔሮች ማንነት የመጀመሪያ መለያ ይሰጠናል። ዘፍጥረት 25:25 የበኩር ልጅ

የሆነውን ዔሳው ሲወለድ “ቀይ” በማለት ይገልጻል። “ቀይ” የተተረጎመው የዕብራይስጥ ቃል ንጎጎጎጎ (አድሞኒ) ነው። ይህ ቃላቶች በቃላት ላይ ስውር ጨዋታን ይወክላል ምክንያቱም እሱ ከዕብራይስጥ ቃላቶች ቤተሰብ ወይም ኤዶም ከሚለው ቃል የተገኘ ነው። ይህ የሚያሳየው ኤሳው የኤዶም ብሔር ቅድመ አያት መሆኑን ነው። በዘፍጥረት 25:26 ሁለተኛው ልጅ ያዕቆብ ተብሎ ስለሚጠራው ሁለተኛው ሕዝብ እንማራለን። ያዕቆብ በእርግጥ የእስራኤል ሕዝብ በጣም የታወቀ አባት ነበር።

ሦስተኛው ክፍል በ25:27-34 ውስጥ በያዕቆብ እና በዔሳው መካከል በወጣትነት መካከል ስላለው ፉክክር ይዘግባል። በእነዚህ ጥቅሶች ውስጥ፣ ያዕቆብ ብኩርና መብቱን በዕብራይስጥ “ቀይ ወጥ” ወይም ሮጎጎ (አዶም) እንዲለውጠው ኤሳውን አሳስቶታል። ይህ የዕብራይስጥ ቃል ዔሳው በተወለደበት ጊዜ የነበረውን የቀደመውን “ቀይ” ቀለም ያስተጋባል። ዘፍጥረት 25:30 ደግሞ ኤሳው “ኤዶም” ተብሎ የተጠራው ለዚህ እንደሆነ በግልጽ ይናገራል።

ቀደም ሲል እንደተመለከትነው፣ ሙሴ ገና ከመጀመሪያው አንስቶ ስለ ታሪኩ ወሳኝ የሆነ አቅጣጫ ለተደራሲያኑ ሰጥቷቸዋል። ተደራሲያኑ በያዕቆብና በወንድሙ በዔሳው መካከል ስለተፈጠረው ነገር ሊያውቁ ነበር። ነገር ግን ይህ ትግል በሁለት ወንድማማቾች መካከል ከሚደረገው ትግል የበለጠ ነበር። እነዚህ ሁለቱ ወንድማማቾች የሁለት ብሔሮች ማለትም የእስራኤልና የኤዶም አለቆች ነበሩ። ስለዚህም ግላዊ ትግላቸው በእነዚህ በሁለቱ ሕዝቦች መካከል በዘርቻቸው መካከል ያለውን ትግል ጥላ ነበር።

ስለ ዲፕሎማሲያዊ ግንኙነቶች ስናስብ፣ በእስራኤል እና በኤዶም መካከል ስላለው የፖለቲካ ግንኙነት፣ መስተጋብር... ደስተኛ ያልሆነ ግንኙነት ነው... ርብቃ ማሳፀን ውስጥ ቢሆኑም፣ አይደል? እየተዋጉ ነው ከዚያም አንዱ ሌላውን ለመተካት እየሞከረ ነው። እርግጥ ነው፣ ኤሳው መጀመሪያ ይወጣል፤ ስለዚህ እርሱ በኩር ነው። ነገር ግን ያዕቆብ ከኋላው ነው እና እሱን ለመተካት ፈለገ ይህም ስሙ ነው። ያዕቆብ “ተለዋጭ” ነው አይደል? "የተተካው" እና ስለዚህ ይህ ዳራ ነው። እና ከዚያ ፣ በጣም ወጣት - ሁለት በጣም የተለያዩ ባህሪዎች - ያዕቆብ በድንኳኑ ውስጥ መዋል እና ሙብላት እና ቤት መቆየት ይወዳል እና ዔሳው አዳኝ ነው ፣ አይደል? ያዕቆብ ግን ዔሳው ያለውን ማለትም የበኩር ልጅ ርስት የሆነውን ፈለገ። ስለዚህ ምግብ አበሰለ። በጣም ተርቦ ከሜዳ ተመለሰ እና ከወንድሙ ጋር ይህን የሞኝነት ስምምነት አደረገ። ያዕቆብም ኤሳውን።— ምን ታውቃለህ? ጥሩ ምግብ ላደርግልህ ነው እና ርስትህን ልትሰጠኝ ትችላለህ። ሰውዬው በጣም ርቦ ነበር፣ “በእርግጥ፣ አደርገዋለሁ” አለ። እና ከዚያ ምን እንደተፈጠረ ይገነዘባል እና ከዚያም ከአባቱ በረከትን ይፈልጋል። እና አሁን፣ ያዕቆብ ከራሱ እናቱ ጋር በመተባበር ኤሳውን መስጧል። እና ዔሳው ታውቃለችሁ “እሱ-ሰው” ነው - ጸጉራም ፣ ሁሉም ነገር ፣ ትክክል? እናም፣ ጥቂት ቆዳዎችን በእጆቹ ላይ አድርጎ ወደ ውስጥ ገብቶ ኤሳው መስሎ ከቤተሰቡ አባት ዘንድ በረከትን ጠየቀ። እና ይሰራቅ፣ “እሺ፣ በረከቱን ማግኘት ትችላለህ” አለ። እና አሁንም ኤሳው ከርስቱ እየተሰረቀ ነው። እና ስለዚህ በእርግጥ መጥፎ ደም ይፈጥራል። ከዚያም ያዕቆብ በወንድሙ ሊገደል ስለሆነ መልቀቅ አለበት። ስለዚህ፣ ያ በሁለቱ ወንድማማቾች መካከል ጥሩ ግንኙነት አይደለም... እናም ይህ የሚጠናከረው ብሔር-ብሔረሰቦች ሲሆኑ ነው። እርስ በርሳቸው ይጠላሉ። ይህን ለማረጋገጥም ታሪክ አላቸው።

— ዶክተር ቶም ፒተር

ይህ ትኩረት በያዕቆብ፣ በኤሳው እና በዘርቻቸው ላይ በመጀመሪያው ክፍል ሰባተኛውን ወይም የመጨረሻውን ክፍል እንድንረዳ ይረዳናል፣ የወንድማማቾች የትግል ፍጻሜ 35:16–37:1።

የትግሉ ፍጻሜ (ዘፍጥረት 35:16-37:1)

በዚህ ምድብ ውስጥ፣ ሙሴ በያዕቆብና በኤሳው ላይ እንዲሁም በሚወክሉት ሁለቱ ሕዝቦች ላይ በድጋሚ አተኩሯል። ይህንንም ያደረገው በሦስት ክፍል ነው። በመጀመሪያ፣ በዘፍጥረት 35:16-26 የያዕቆብን የዘር ሐረግ መዝግቧል። ይህ ክፍል የያዕቆብ ዘሮች የእስራኤልን ሕዝብ እንዴት እንደመሠረቱ ያብራራል። ስለ ቢንያም እና ስለ ሮቤል አጫጭር ማስታወሻዎችን ያካትታል እና በእስራኤል ሁለቱ የእስራኤል ነገዶች አባቶች ዝርዝር ያቀራጫል።

ሁለተኛ፣ ሙሴ በዘፍጥረት 35:27-29 በይስሐቅ ሞት ወቅት የያዕቆብንና የዔሳውን ባህሪ ገልጿል። ይህች አጭር ምንባብ ኤሳውም ያዕቆብም ይስሐቅን እንደቀበሩ ይናገራል። በዘፍጥረት 27:41 ላይ ዔሳው አባታቸው እንደሞተ ያዕቆብን እንደሚገድለው መዛቱን ስናስታውስ የዚህ ዘገባ አሳዛኝ ነገር ግልጽ ይሆናል። በዚህ ብርሃን የይስሐቅ ሞት መግለጫ በወንድማማቾች መካከል ያለው ትግል ማብቃቱን ያመለክታል።

ሦስተኛ፣ በዘፍጥረት 36:1-43 ላይ ሙሴ የኤሳውን የዘር ሐረግ በዝርዝር ገልጿል። ይህ መለያ የኤሳውን መስመር የተለያዩ ክፍሎችን የሚዘግቡ ሁለት የዘር ሐረጎችን ያጣምራል። ክፍሉ በሴይር ክልል ይገዙ በነበሩ ነገሥታት ያበቃል። ከዚያም ሙሴ በ37:1 ላይ ያዕቆብ በከነዓን ምድር መኖር እንደቀጠለ የኋለኛውን ቃል ጨመረ። ሙሴ የኤሳውን የዘር ሐረግ በዚህ መንገድ በማብቃቱ በያዕቆብና በዔሳው መካከል የነበረው ትግል ቢያበቃም ወንድሞች መለያየታቸውን ግልጽ አድርጓል። የያዕቆብ ዘሮች በከነዓን ኖሩ የዔሳውም ዘሮች በኤዶም ኖሩ።

የያዕቆብን ሕይወት የመጀመሪያ እና የመጨረሻ ክፍል ይዘት በልብናችን ይዘን፣ ወደ ሙሴ ታሪክ ማእከል አንድ እርምጃ እንቅረብ። ወደ ሁለተኛውና ስድስተኛው ክፍል አባቶች በተስፋይቱ ምድር ስላጋጠሟቸው ጉዳዮች ማለት ነው።

ይስሐቅና ፍልስጤማውያን (ዘፍጥረት 26:1-33)

እነዚህ ክፍሎች በይስሐቅ እና በፍልስጤማውያን መካከል ያለውን ሰላማዊ ግንኙነት በዘፍጥረት 26:1-33፣ በዘፍጥረት 33:18-35:15 በያዕቆብ እና በከነዓናውያን መካከል ያለውን የጥላቻ ግንኙነት ያነጻጽራል። ይስሐቅን እና ከፍልስጤማውያን ጋር ያለውን ግንኙነት በሚገልጸው በሁለተኛው ክፍል እንጀምራለን።

አሁን፣ ብዙ ተቺ ተርጓሚዎች ይህ የዘፍጥረት ምዕራፍ ከቦታው የወጣ ነው ብለው ተከራክረዋል። በያዕቆብ ፈንታ በይስሐቅ ላይ እንዳተኮረ ሁላችንም ማየት እንችላለን። እነዚህ ነገሮች የተፈጸሙት ያዕቆብና ዔሳው ከመወለዳቸው በፊት መሆኑ እውነት ሊሆን ይችላል። ግን እንደምንመለከተው፣ ሙሴ በያዕቆብ ሕይወት ላይ እንዲያተኩር ይህ ክፍል ወሳኝ ነው።

ይህ አሳብ ወደ ሁለት ተዛማጅ ክፍሎች ይከፈላል። የመጀመሪያው ክፍል በ26:1-11 ላይ ይስሐቅ ከፍልስጤማውያን ጋር የነበረውን የመጀመሪያ ሰላም ይገልጻል። በእነዚህ ጥቅሶች ውስጥ ይስሐቅ የፍልስጤማውያንን ንጉሥ አቤሜሌክን ርብቃ እጎቱ እንደሆነች በማሰብ አታሎታል። አቤሜሌክ የይስሐቅን ማታለል ሲያውቅ ርብቃን ወደ ይስሐቅ መለሰ። ከዚያም ለይስሐቅ በክልሉ እንዲቆይ ፍቃድ ሰጠው እና ህዝቦቹ ምንም አይነት ጉዳት እንዳያደርሱበት አዘዛቸው።

ሁለተኛው ክፍል በ26:12-33 ላይ ይስሐቅ ከፍልስጤማውያን ጋር የነበረውን ዘላቂ ሰላም ያሳያል። በዚህ ክፍል እግዚአብሔር ይስሐቅን ባረከው፣ ነገር ግን ብዙ መንጋው ፍልስጤማውያን እንዲቀኑበት አድርጓቸዋል። ስለዚህም ይስሐቅ ከጉድጓድ ወደ ጉድጓዱ በመንቀሳቀስ ዓመፅን አስቀረ። አቤሜሌክ እግዚአብሔር ይስሐቅን እንደባረከ ሲያውቅ እና በቤርሳቤህ በመካከላቸው የሰላም ስምምነት ሲያደርጉ ይህ ክስተት ያበቃል።

ይህ የይስሐቅ ክፍልስጥኤማውያን ጋር ስላደረገው ሰላም ትረካ ይስሐቅ እና ልጁ ያዕቆብ የአብርሃም ተተኪዎች መሆናቸውን ያሳያል። የዚህን ክፍል ይዘት ከአብርሃም ሕይወት ጋር ስናወዳድር፣ ከአብርሃም ሕይወት ጋር በርካታ ትይዩዎችን እናገኛለን። አብርሃም በዘፍጥረት 20፡1-18 ውስጥ አቤሜሌክ ከሚባል የፍልስጥኤማውያን ንጉሥ ጋር ተገናኘ። አብርሃም በዘፍጥረት 21፡30 እና 34 ላይ የውሃ ጉድጓድ ቆፍሮ በፍልስጥኤማውያን መካከል ኖረ። ሙሴ ከአብርሃም ጋር ያለውን ንጽጽር የሠራው እግዚአብሔር ይስሐቅ ክፍልስጥኤማውያን ጋር ያለውን ሰላማዊ ዝምድና የፈቀደውን ጥርጣሬ ለማስወገድ ነው።

አሁን ይስሐቅ ክፍልስጥኤማውያን ጋር ከነበረው ግንኙነት ወደ ስድስተኛው የያዕቆብ ሕይወት ክፍል እንሸጋገር፤ ይህም በያዕቆብ እና በከነዓናውያን መካከል በተደረጉ ውይይቶች ላይ ያተኮረ ነው 33፡18-35፡15።

ያዕቆብና ከነዓናውያን (ዘፍጥረት 33፡18-35፡15)

የያዕቆብ ከከነዓናውያን ጋር የነበረው ግጭትም ሁለት በቅርብ የተሳሰሩ ክፍሎችን ያቀፈ ነው። የመጀመሪያው ክፍል በ33፡18-34፡31 የሚገኘውን የያዕቆብን ግጭት በሴኬም ይመለከታል። ያዕቆብ በከነዓናውያን መካከል በነበረበት ጊዜ የኤሞር ልጅ ሴኬም የያዕቆብን ሴት ልጅ ዲናን ጥቃት አድርሶታል። የያዕቆብ ልጆች በእህታቸው ላይ ለተሰነዘረው ጥቃት ምላሽ ለመስጠት ሴኬማውያን ቢገረዙ ሁሉም ይቅር እንደሚላቸው በማመን አታለሉ። ነገር ግን ሴኬማውያን በመገረዛቸው የአካል ጉዳተኛ ሆነው ሳለ የያዕቆብ ልጆች ስምዖንና ሌዊ ሁሉንም በማጥቃት ገደሏቸው። ከዚያ በኋላ፣ ያዕቆብ ከነዓናውያን የበቀል እርምጃ ለመውሰድ እና ቤተሰቡን ያወድማሉ ብሎ ፍራቻውን ገለጸ። ምንም እንኳን የያዕቆብ ልጆች ትክክለኛውን ነገር እንዳደረጉ አጥብቀው ቢናገሩም ያዕቆብ ስለ ስምዖንና ሌዊ በዘፍጥረት 49፡5-7 የተናገረው የመጨረሻ ቃል ግን ከዚህ የተለየ መሆኑን ያሳያል።

በሁለተኛው ክፍል፣ በዘፍጥረት 35፡1-15 ያዕቆብ በቤቴል ከእግዚአብሔር አስደናቂ ማረጋገጫ አግኝቷል። 35፡2-4 ላይ፣ ያዕቆብ በቤቴል መሠዊያ ለመሥራት ራሱንና ቤተሰቡን ሁሉ ለእግዚአብሔር ቀደሰ። በውጤቱም፣ የእግዚአብሔር ፍርሃት በከነዓናውያን ላይ ወደቀ እና ያዕቆብን አላሳደዱትም። ከዚያም፣ ያዕቆብ በቤቴል መሠዊያውን ከሠራ በኋላ፣ እግዚአብሔር ተናገረው እና የአባቱ ምትክ መሆኑን አረጋግጦለት ነበር። ይህንንም በተለይ በ35፡10-12 የእግዚአብሔር ቃል በ26፡3-4 ላይ ለይስሐቅ ከተናገረለት ቃል ጋር ሲመሳሰል እንመለከታለን። ትዕይንቱ የሚዘጋው ያዕቆብ ለዚህ በረከት በማመስገን ነው።

ልክ እንደ ሁለተኛው ክፍል፣ በእነዚህ ምዕራፎች ውስጥ በአብርሃም እና በያዕቆብ መካከል በርካታ ተመሳሳይነቶችን እናያለን። በዘፍጥረት 33፡20 ያዕቆብ በዘፍጥረት 12፡7 ላይ አብርሃም ከእርሱ በፊት እንዳደረገው ሁሉ በሴኬም ለእግዚአብሔር መሠዊያ ሠራ። በተጨማሪም፣ በ35፡6-7፣ ያዕቆብ ከሴኬም ወደ ቤቴል ተንቀሳቅሶ አብርሃም በዘፍጥረት 12፡8 እንዳደረገው መሠዊያ ሠራ። በሁለተኛው ክፍል እንደሚታየው፣ ከአብርሃም ሕይወት ጋር ያሉት እነዚህ አዎንታዊ ግንኙነቶች ያዕቆብ ከከነዓናውያን ጋር ያደረገውን ግጭት እንደፈቀደ ያሳያሉ።

አሁን ደግሞ ስለ ያዕቆብና ዔሳው የመለያየት ጊዜ ወደሚመለከተው ሦስተኛው አምስተኛው ክፍል እንሸጋገር። እነዚህ ትረካዎች ወንድማማቾች በተለያዩበት በሁለት የተለያዩ ጊዜያት ላይ ያተኮራሉ። ሦስተኛው ክፍል በ26፡34-28፡22 ያለውን የያዕቆብ እና የዔሳው የጥላቻ መለያየት ይገልጻል። አምስተኛው ክፍል ደግሞ በዘፍጥረት 32፡1-33፡17 የያዕቆብ እና የዔሳው መለያየትን ይገልጻል። የያዕቆብ እና የዔሳው የጥላቻ መለያየትን እንመልከት።

የጥላቻ መለያየት (ዘፍጥረት 26:34–28:22)

ይህ ክፍል የእነዚህን ክስተቶች የሞራል ውስብስብነት ለማሳየት በኤሳው እና በያዕቆብ መካከል በተለዋወጡት አራት ዘገባዎች ላይ ያተኩራል። በመጀመሪያ፣ 26:34 ኤሳው ከወላጆቹ ፍላጎት ውጪ ኬጢያውያን ሚስቶችን በማግባት ራሱን እንዲቃለል አጭር ዘገባ ይሰጣል። ሁለተኛ፣ በ27:1–28:5፣ የያዕቆብ ማታለል የይስሐቅን በረከት እንዳገኘ የሚገልጽ ረጅም ትረካ እናነባለን። በዚህ ታዋቂ ታሪክ ውስጥ፣ ያዕቆብ አባቱን ይስሐቅን በማታለል ለዓሳው የታሰበውን በረከት አገኘ። ኤሳው የሆነውን ነገር ሲያውቅ በጣም ስለተናደደ ርብቃ ለያዕቆብ ሕይወት ፈራሽ። ያዕቆብ ከዘመዶቻቸው መካከል ሚስት እንዲያገኝ ወደ ጳዳን አራም እንዲልክ ይስሐቅን አሳመነችው። ሦስተኛ፣ ተሰብሳቢዎቹ ለኤሳው ከልክ በላይ እንዳይራራላቸው፣ ሙሴ በምዕራፍ 28:6-9 ላይ ኤሳው እስማኤላውያንን ሚስቶች እንዳገባ ወላጆቹን በመቃወም ዘግቧል። አራተኛው እና የመጨረሻው ክፍል በ28:10-22 ውስጥ በቤቴል የያዕቆብን በረከት በመዝገብ እግዚአብሔር የያዕቆብን የይስሐቅ ወራሽ አድርጎ መምረጡን ያረጋግጣል።

ሰላማዊ መለያየት (ዘፍጥረት 32:1–33:17)

ከሦስተኛው ክፍል የያዕቆብ እና የኤሳው የጠላት መለያየት ትረካ በተቃራኒ፣ አምስተኛው የያዕቆብ ሕይወት ክፍል የወንድሞችን ሰላማዊ መለያየት 32:1-33:17 ዘግቧል። ይህ ክፍል ሁለት በቅርብ የተገናኙ ክፍሎችን ያካትታል። በመጀመሪያ፣ ያዕቆብ ለኤሳው ያደረገውን ዝግጅት በ32:1-32 እንመለከታለን። ከተለያዩ ዓመታት በኋላ፣ ያዕቆብ መልእክተኞችንና ስጦታዎችን በመላክ ኤሳውን ለማግኘት ተዘጋጀ። ሆሴዕ 12:4 እንደሚለው፣ ከዓሳው ጋር ከመገናኘቱ በፊት በነበረው ምሽት፣ ያዕቆብ ከመልእክ ጋር ሲታገል እና የእግዚአብሔርን በረከት ሲያገኝ ራሱን ዝቅ አደረገ።

ያዕቆብ በረከቱን እንደሚቀበል ለርብቃ አስቀድሞ የተነገረለትን ቃል ኪዳን እናያለን ነገር ግን ያዕቆብ በረከቱን ለማግኘት የሄደበት መንገድ... አባቱን እንዲቃለል ስሙም ሲጠየቅ እንዲህ አለ። የበኩር ልጅህ ዓሳው እባላለሁ። ዋሽቷል... እግዚአብሔር ግን ባረከው፣ እግዚአብሔር አብዝቶ ልጆቹን ሁሉ ሰጠው። ስለዚህም ለአብርሃም የተገባው ቃል ይፈጸም ዘንድ - "ከዋክብት እንዳሉ ዘርህም እንዲሁ ይሆናል" - ነገር ግን ወደ ተስፋይቱ ምድር ሲመለስ ፊት ለፊት መጋፈጥ ይኖርበታል። እናም በዚህ ጊዜ፣ ኤሳውን ሊገናኘው በቀረው ምሽት፣ ከመልእክ ጋር ሲታገል፣ “ስምህ ማን ነው?” ሲል ጠየቀው። እና በዚህ ጊዜ እውነቱን ይናገራል. “ሰሜ ያዕቆብ እባላለሁ” ይላል። እና አዲስ ስም እሰራኤል ሰጠው።

— ዶክተር ክሬግ ኤስ ኪንር

በ33:1-17 ያለው ሁለተኛው ክፍል ያዕቆብ ከዓሳው ጋር ያደረገውን እርቅ ዘግቧል። በዚህ ክፍል ወንድማማቾች ተገናኝተው በሰላም ተግባብተዋል። በዚህ ክፍል እና በተጓዳኝ መካከል ያለው ተቃርኖ ግልጽ ነው። ያዕቆብ አታላይ ሳይሆን ቅን እና ትሑት ነበር። ኤሳው በቀልን አልፈለገም፤ ነገር ግን ይቅርታ ሰጠው። ዞሮ ዞሮ ቀደም ብሎ በመንታዎቹ መካከል የነበረው ጠላትነት ወደ መፍትሄ አቅጣጫ ዞሮ በሰላም ተለያይተዋል። ኤሳው ከታሪኩ ሲጠፋ ይህ ክፍል ያበቃል። ከዚያም፣ በምዕራፍ 34፣ ከነዓናውያን እና አዲስ መልክዓ ምድራዊ አቀማመጥ ታይተዋል። ይህ ሁሉ በዘፍጥረት 29:1-31:55 ያዕቆብ ከላባ ጋር የነበረውን ጊዜ ወደ አራተኛው ወሳኝ ክፍል ያመጣናል።

ያዕቆብ ከላባ ጋር (ዘፍጥረት 29:1-31:55)

ያዕቆብ ከላባን ጋር የነበረው ጊዜ በአምስት ዋና ዋና ክፍሎች የተከፈለ ነው። በ29:1-14 በያዕቆብ ፓዳን አራም መምጣት ይጀምራል። ከዚያም ላባ ለያዕቆብ ሴቶች ልጆቹን በማታለል እንዳጋባ 29:14-30 ላይ እንግራለን። የያዕቆብን ጋብቻ ተከትሎ፣ በ29:31-30:24 ውስጥ የያዕቆብ ልጆች፣ የእስራኤል ነገድ አባቶች መወለድ እናነባለን። ከዚያም፣ የላባንን የቀደመ ማታለል ሚዛን ለመጠበቅ፣ በ30:25-43 ሙሴ ያዕቆብ ላባን ለሠራበት ዓመታት ደሞዝ ሲፈልግ ያደረገውን ማታለል ዘግቧል። በመጨረሻም፣ 31:1-55 ላይ፣ ያዕቆብ ከፓዳን አራም መውጣቱን፣ ከላባን ጋር የተደረገውን የሰላም ቃል ኪዳን ጨምሮ እናገኛለን። እነዚህ ወሳኝ ምዕራፎች የተለያዩ ማታለያዎችን እና ግጭቶችን ያወሳሉ። ነገር ግን፣ በቅጽበት እንደምናየው፣ በያዕቆብ ውስጥ ሥር ነቀል ለውጥ አምጥተዋል።

በዘፍጥረት 25-37 ያለውን የያዕቆብን ትረካ ስንመለከት፣ በያዕቆብ ሕይወት ውስጥ የተከናወኑ አስደናቂ ለውጦችን እንመለከታለን። ሲጀምር፣ እንደ አታላይ፣ እግዚአብሔር ያዕቆብ የፈጸመውን ማታለል ሳይጠቅስ፣ ይልቁንም የአብርሃምን ተስፋዎች ሁሉ ለእርሱ የሚያድስበት አስደናቂ የጸጋ መገለጥ ከእግዚአብሔር ዘንድ አለው። ያዕቆብም ከእግዚአብሔር ጋር ቃል ሲገባ ነጋዴ ሆነ፣ እግዚአብሔር እነዚያን የተስፋ ቃላቶች የሚፈጽም ከሆነ ትንሽ ይቆርጠዋል። ነገር ግን ያዕቆብ በላባ ፊት ከያዕቆብ ጠማማ ሰው ጋር በተገናኘ ጊዜ እግዚአብሔር የገባውን ቃል ስለጠበቀ ምንኛ ችግር ነበረበት። ያዕቆብም በሕይወቱ የእግዚአብሔርን በረከት እንደተረዳ፣ እግዚአብሔርን ለመታመን የበለጠ ፈቃደኛ እንደሚሆን በጣም ግልጽ ነው - በያንስ በትንሹ መንገዶች - ስለዚህም እግዚአብሔር ወደ ቤት ልሂድ ሲል፣ ይህን ለማድረግ ፈቃደኛ ነው። እና በመጨረሻ ፣ አታላይ ፣ አከፋፋይ ፣ ወንድሙ ከእነዚያ ሁሉ የታጠቁ ሰዎች ጋር ይመጣል የሚለውን ቃል ሲሰማ ይሸነፋል። እናም የተሸነፈው ሰው እግዚአብሔር ሲመጣ ያዕቆብ እንዲህ አለ፡- “እኔ ማግኘት ያለብኝ የአንተን በረከት ነው - የአባቴ እንጂ የዓሳው አይደለም። ያንተ ነው!” እና በመጨረሻም ፣ በዚህ መንገድ ፣ ወደ እግዚአብሔር የሚፈልግ እና የሚታመንበት ቦታ ቀረበ እና ሁሉም ነገር ለራሱ እንዲሰራ የሚያደርግ ተቆጣጣሪ መሆን አያስፈልገውም።

— ዶክተር ጆን አስዋልት

እስከዚህ ነጥብ ድረስ ስለ አባ ያዕቆብ በትምህርታችን፣ በዘፍጥረት መጽሐፍ ውስጥ የያዕቆብን ሕይወት አወቃቀርና ይዘት መርምረናል። አሁን ወደ ሁለተኛው ዋና ርዕሳችን እንሸጋገር፡ በእነዚህ ምዕራፎች ውስጥ ወደሚገኙት ዋና ዋና ጭብጦች።

ዋና ዋና ጭብጦች

እንደ አለመታደል ሆኖ፣ የክርስቶስ ተከታዮች ብዙውን ጊዜ የያዕቆብ ታሪክ በዋነኝነት የተጻፈው በግለሰብ አማኞች በግል ሕይወታቸው ላይ እንዲተገበር ይመስላል። በእርግጥ ይህ የዘፍጥረት ክፍል ግለሰቦች እንዴት መኖር እንዳለባቸው የሚናገረው ብዙ ነገር አለው። ነገር ግን የዘፍጥረት መጽሐፍ የተጻፈው አማኞች ሊያነቡት እንደሚችሉ በማሰብ እንዳልሆነ ሁልጊዜ ማስታወስ አለብን። ቅዱሳት መጻሕፍትን በቀጥታ ማግኘት የቻሉት የጥንቷ እስራኤል መሪዎች ብቻ ነበሩ። ስለዚህ፣ የያዕቆብ ሕይወት በዋነኝነት የተጻፈው ከእስራኤል ሕዝብ ጋር የተያያዙ ጉዳዮችን ለመፍታት ነው። እግዚአብሔር እስራኤልን በተስፋይታ ምድር መንግሥቱን እንዲገነቡ ተልዕኮ ሰጥቶ ነበር። ከዚያም መንግሥቱን እስከ ምድር ዳርቻ ድረስ ያስፋፋሉ። እናም ይህ የመንግስት ግንባታ ተልእኮ ለጥንቷ እስራኤል እና ዛሬ በክርስቶስ መንግስት ውስጥ ለምንኖረው እኔ እና አንቺ የያዕቆብ ህይወት ዋና መሪ ሃሳቦችን እንድንለይ ይረዳናል።

በአብርሃም ሕይወት ላይ ባደረግነው ትምህርት፣ ሙሴ አራት ዋና ዋና ጭብጦችን አጽንዖት እንደሰጠ አይተናል። የእግዚአብሔር ጸጋ ለአብርሃም፣ የአብርሃም ታማኝነት፣ የእግዚአብሔር የአብርሃም በረከቶች እና የእግዚአብሔር በረከቶች በአብርሃም በኩል ለሌሎች። እነዚህ ተመሳሳይ ጭብጦች በያዕቆብ ሕይወት ውስጥ እንደገና ይታያሉ። በዚህ ምክንያት፣ የያዕቆብ ሕይወት ታሪክ እነዚህን አራት ዋና ዋና ጭብጦች እንዴት እንደሚያሳይ እንመለከታለን። በመጀመሪያ የእግዚአብሔርን ጸጋ ለእስራኤል እንነጋገራለን፤ ሁለተኛ፣ እስራኤላውያን ለእግዚአብሔር ያላቸውን ታማኝነት የሚያሟላ መስፈርት፤ ሦስተኛ፣ የእግዚአብሔር በረከቶች ለእስራኤል እና አራተኛው፣ የእነዚህ ምዕራፎች በጣም አስፈላጊው ገጽታ፣ በእስራኤል በኩል ለሌሎች የእግዚአብሔር በረከቶች። የያዕቆብ ታሪክ እግዚአብሔር ለእስራኤል በሰጠው ጸጋ ላይ በሚያተኩርባቸው አንዳንድ መንገዶች እንጀምር።

የእግዚአብሔር ጸጋ ለእስራኤል

እግዚአብሔር ለእስራኤል የሰጠውን ጸጋ በሁለት መንገድ እንመረምራለን። በአንድ በኩል፣ ይህ ጭብጥ የሙሴ የመጀመሪያ ትርጉም እንዴት እንደሆነ፣ በጥንቶቹ እስራኤላውያን ተደራሲያኑ ላይ እንዴት ተጽዕኖ እንደሚያሳድር እንመለከታለን። በሌላ በኩል፣ የመለኮታዊ ጸጋ ጭብጥ በዚህ የዘፍጥረት ክፍል ዘመናዊ አተገባበር ላይ ተጽእኖ የሚያሳድሩባቸውን አንዳንድ መንገዶች እንመለከታለን። አስቀድመን የሙሴን የመጀመሪያ ትርጉም እንመልከት።

የመጀመሪያው ትርጉም

በጥቅሉ ሲታይ፣ ለእስራኤል ሕዝብ የእግዚአብሔርን ጸጋ በራሳቸው ሕይወት ለማስተማር፣ ሙሴ መለኮታዊ ጸጋን በያዕቆብ ሕይወት ውስጥ በሦስት መንገዶች አጽንዖት ሰጥቷል።

ያለፈው ጸጋ፡ በመጀመሪያ፣ ሙሴ እግዚአብሔር ያዕቆብን ከመወለዱ በፊት ያለፈውን ጸጋ እንዴት እንዳሳየው ተመልክቷል። የያዕቆብ ታሪክ የመክፈቻ ክፍል ወደዚህ ጭብጥ ትኩረትን ይሰጣል። ዘፍጥረት 25:23 እግዚአብሔር ርብቃን የተናገራትን እንደገና አድምጡ።

እግዚአብሔርም አላት። ሁለት ወገኖች በማግኘት ስፍራ ሁለቱም ሕዝብ ከሆድሽ ይከፈላሉ፤ ሕዝብም ከሕዝብ ይበረታል፤ ታላቁም ለታናሹ ይገዛል። (ዘፍጥረት 25:23).

በሮሜ 9:11-12 ሐዋርያው ጳውሎስ ያዕቆብ ትክክል ወይም ስህተት ከመሥራቱ በፊትም ቢሆን የእግዚአብሔርን ምሕረት ማግኘቱን ተናግሯል። በተመሳሳይም እግዚአብሔር ሙሴን ተከትለው ወደ ተስፋይቱ ምድር ለመጡ የእስራኤል ነገዶች የሰጠው ሞገስ ቀደም ባሉት ጊዜያት በእግዚአብሔር ምሕረት ላይ ነበር። በካሪት ዘዳግም 7:7-8 ሙሴ እንዲህ ሲል ተናግሯል።

እግዚአብሔርም የወደዳችሁና የመረጣችሁ ከአሕዛብ ሁሉ በቀጥታ ስለ በዛችሁ አይደለም፤ እናንተ ከአሕዛብ ሁሉ በቀጥታ ጥቂቶች ነበራችሁና፤ ነገር ግን እግዚአብሔር ስለ ወደዳችሁ ለአባቶቻችሁም የማለላቸውን መሐላ ስለ ጠበቀ፣ ስለዚህ እግዚአብሔር በጽኑ እጅ አወጣችሁ። ከባርነትም ቤት ከግብፅ ንጉሥ ከፈርዖን እጅ አዳናችሁ። (ዘዳግም 7:7-8).

ቀጣይነት ያለው ጸጋ፡ በሁለተኛ ደረጃ፣ ሙሴ በያዕቆብ ሕይወት ውስጥ የእግዚአብሔር ቀጣይነት ያለው ጸጋ እንደሚያስፈልግ ገልጿል። ይህም እስራኤላውያን በሕይወታቸው ውስጥ የማያቋርጥ የእግዚአብሔር ጸጋ ምን ያህል

እንደሚያስፈልጋቸው አስተምሯቸዋል። ይህ ትኩረት በመጀመሪያ የሚታየው በዘፍጥረት 25፡24-26 በያዕቆብ መወለድ ታሪክ ውስጥ ነው። አሪት ዘፍጥረት 25፡26 አድምጡ።

ከዚያም በኋላ ወንድሙ ወጣ፤ በእጁም የዔሳውን ተረከዝ ይዞ ነበር፤ ስሙም ያዕቆብ ተባለ። እርሱም ልጆቹን በወለደቻቸው ጊዜ ይስሐቅ ስድሳ ዓመት ሆኖት ነበር። (ዘፍጥረት 25፡26)።

ያዕቆብ ሲወለድ “የዔሳውን ተረከዝ ስለያዘ” ይህን ስም ተቀበለ። ያዕቆብ የሚለው ስም በዕብራይስጥ ግሪክ (ያኮብ) እዚህ “ተረከዝ” ወይም በዕብራይስጥ ግሪክ (አኬብ) ተብሎ ከተተረጎመው ቃል ጋር ተመሳሳይ ነው። እንዲያውም የያዕቆብ ስም “ተረከዝን ይይዛል” ማለት ነው። ነገር ግን፣ በዚህ ጉዳይ ላይ፣ ያዕቆብ በተወለደበት ቀን የበኩር ልጅነትን ቦታ ለማግኘት ስለሞከረ ስሙ የመገለገበጥ እና የማታለል መግለጫዎች አሉት። እንዲያውም ያዕቆብ የሚለው ስም እንደ “አታላይ” ማለት ነው ልንል እንችላለን። ይህ በዘፍጥረት 27፡36 ላይ ያዕቆብ ይስሐቅን በማታለል የዔሳውን በረከት ከሰጠው በኋላ የኤሳውን ምላሽ ያብራራል።

እርሱም አለ። በእውነት ስሙ ያዕቆብ ተባለ፤ ሁለት ጊዜ አሰናከሎኛልና፤ ብክርናዬን ወሰደ፤ አሁንም እነሆ በረከቴን ወሰደ። ደግሞም። ለእኔ በረከትን አሳስቀረህልኝምን? አለ። (ዘፍጥረት 27፡36)።

የያዕቆብ ስም ከድርጊቶቹ ጋር የሚመሳሰል እና የእግዚአብሔር ቀጣይነት ያለው ጸጋ በየአለቱ እንደሚያስፈልገው ግልጽ አድርጓል። ሙሴ በተለይ ለቀደምት ተደራሲያኑ ጠቃሚ የሆኑትን የእግዚአብሔር ቀጣይነት ያለው ጸጋ ማሳያዎችን እንዲያዩ ያደርግ ነበር።

በምሳሌ ለማስረዳት፣ በዘፍጥረት 26፡26-33፣ እግዚአብሔር የያዕቆብን አባት ይስሐቅን ከፍልስጤማውያን መካከል አድኖታል። ሙሴ እነዚህን ምዕራፎች ሲጽፍ፣ እስራኤላውያን ተደራሲያኑ ከፍልስጤማውያን የራሳቸውን ጥበቃ ለማግኘት የእግዚአብሔር ጸጋ ያስፈልጋቸዋል። ከዚህም በተጨማሪ፣ 34፡1-31 ላይ፣ እግዚአብሔር በከነዓናውያን ላይ ያዕቆብን በጸጋ ድልን ሰጠው። በዚህ ምሳሌ፣ ሙሴ የመጀመሪያ ተደራሲያን በራሳቸው ጊዜ በከነዓናውያን ላይ ድል እንዲሰጣቸው የእግዚአብሔር ቀጣይነት ያለው ጸጋ እንዴት እንደሚያስፈልጋቸው ተምረዋል።

የወደፊት ጸጋ፡ በሦስተኛ ደረጃ፣ የያዕቆብ ታሪክ በእግዚአብሔር የወደፊት ጸጋ ላይም ያተኩራል። አሁንም፣ ይህን ጭብጥ በመጀመሪያ በሙሴ ታሪክ የመክፈቻ ክፍሎች ውስጥ እንመለከታለን። እንደምታስታውሱት፣ በዘፍጥረት 25፡23፣ ያዕቆብ ከመወለዱ በፊት፣ እግዚአብሔር እንዲህ ሲል ቃል ገብቷል፡-

እግዚአብሔርም አላት። ሁለት ወገኖች በማሳፀንሽ ናቸው። ሁለቱም ሕዝብ ከሆድሽ ይከፈላሉ፤ ሕዝብም ከሕዝብ ይበረታል፤ ታላቁም ለታናሹ ይገዛል። (ዘፍጥረት 25፡23)።

ይህ የተስፋ ቃል እስራኤላውያን በተስፋይቱ ምድር በጥሩ ሁኔታ እንደሚኖሩና ግዛታቸውን ማለትም የእግዚአብሔርን አገዛዝ በዔሳው ዘሮች ምድር ላይ እንደሚያራዝሙ ያሳያል። እናም ይህ የወደፊት የጸጋ ተስፋ በተለይ ለሙሴ ቀደምት ተደራሲያን በአራሳቸው ዘመን ከኤደማውያን ጋር ሲነጋገሩ ጠቃሚ ነበር።

እግዚአብሔር በያዕቆብ ሕይወት ታሪክ ውስጥ ስለወደፊቱ ጸጋ ሌሎች በርካታ ተስፋዎችን ሰጥቷል። ለምሳሌ፣ በዘፍጥረት 28፡10-22 የያዕቆብ ህልም በቤቴል፣ እግዚአብሔር ለያዕቆብ ብዙ የወደፊት ምሕረትን አረጋግጦለታል። እና በኋላ፣ እግዚአብሔር በቤቴል በያዕቆብ አምልኮ ውስጥ ተመሳሳይ የጸጋ ተስፋዎችን በ35፡11-12 አረጋግጧል። እነዚህ ለያዕቆብ የወደፊት የጸጋ ተስፋዎች የሙሴን ታዳሚዎች ወደ ከነዓን ድል እና መንደር ሲሄዱ እግዚአብሔር የሰጣቸውን ብሩህ የወደፊት ጊዜ አሳይተዋል።

የያዕቆብ ታሪኮች እስራኤል ለተስፋይቱ ምድር መብት እንዳላት አጽንኦት ለመስጠት እንዴት እንደሆነ ለመረዳት ቢያንስ ሁለት የተለያዩ ነገሮችን ማስታወስ አለብን። አንደኛው እነዚህ

ታሪኮች በዋነኛነት በያዕቆብ እና በዒሳው መካከል ስላለው ልዩነት - የአብርሃም ተስፋዎች ትክክለኛ ወራሾች እንደመሆናቸው የሚወዳደሩ ቡድኖች ናቸው። የያዕቆብና የዒሳው ታሪክ በመካከላቸው ያለው ልዩነት በግልጽ እንደሚያሳየው ኤሳው ወደ ኤዶማውያን በደቡብ በኩል እንደ ሄደ እግዚአብሔርም ያ ያቺን ምድር እንደ ሰጠው እግዚአብሔርም ያጸናት ያቺን ምድር እንደ ሰጠው እና ይልቅንም ያዕቆብ የተሰፋው ወራሽ እንደ ሆነ ያሳያል። የተሰፋይቱ ምድር ለአብርሃም ተሰጠ። ነገር ግን ያዕቆብ ሲሄድ በላባን ታሪክ ውስጥም ታገኘዋለህ። እነዚህ ስሜናዊ ጎረቤቶች የእሱ ዘመዶች ናቸው፣ ግን እዚያ አይቆይም ግን ለተወሰነ ጊዜ ነገር ግን ከእነዚህ ተቃርኖዎች የበለጠ አስፈላጊ የሆነው በያዕቆብ/ኤሳው፣ በያዕቆብና በላባ መካከል፣ ያዕቆብ ከተሰፋይቱ ምድር ሲወጣ፣ አባቱን በማታለል፣ ወንድሙን በማታለል ላይ መሆኑ ነው። ከተሰፋይቱ ምድር እየወጣ ነው። በምዕራፍ 28 ላይ፣ እግዚአብሔርንና መላእክቱ ሲገለጡለት ባገኘበት በቤቴል ያ የታወቀውን ህልም አይቷል፣ ከዚያም ያዕቆብ፣ “እባክህ ወደዚች ምድር እንደምመለስ አስታውሰኝ?” አለው። እግዚአብሔርም ይህን እንደሚያደርግ አረጋግጦለታል። ከዚያም በምዕራፍ 35 ላይ፣ እግዚአብሔር፣ “ወደ ቤቴል ሂዱ፤ መሠዊያ መሥራት. አመጣልሃለሁ በነገርኩህ ስፍራ መሠዊያ ሥራ” አለው። ቤቴል ደግሞ እንደምናውቀው የተሰፋይቱ ምድር ነው። እነዚያ በያዕቆብ ሕይወት ውስጥ ያሉት ሁለቱ ምንባቦች ወንድሙን በማታለል፣ አባቱን በማታለል፣ በላባ ምድርም ጥያቄ የሚጭሩ ነገሮችን ቢያደርግም፣ ድክመቶች ቢኖሩትም እግዚአብሔር ለያዕቆብ የሰጠው ይህች ምድር ናት የሚለውን ሐሳብ በአዎንታዊ መልኩ ያጎላሉ። ይህ ሁሉ ሲሆን እግዚአብሔር ለአባቱ ለአብርሃም የተሰፋ ቃል የተገባለትን ምድር የሚወርሰው አድርጎ ያዕቆብን መረጠው።

— ዶ/ር ሪቻርድ ኤል.ፕራት፣ ጁኒየር

እግዚአብሔር ለእስራኤል የሰጠውን ጸጋ ከዋናው ትርጉም በልብናችን ከተመለከትን፣ የእግዚአብሔር ጸጋ በዘመናዊው የያዕቆብ ታሪክ አተገባበር ላይ ተጽእኖ የሚያሳድርባቸውን አንዳንድ መንገዶች እንመልከት።

የዚህ ዘመን አተገባበር

እርግጥ ነው፣ የእግዚአብሔርን ጸጋ ጭብጥ እንደ ክርስቶስ ተከታዮች በሕይወታችን የምንጠቀምባቸው ስፍር ቁጥር የሌላቸው መንገዶች አሉ። ነገር ግን ለአቀራረብ ምቹነት ሲባል፣ የክርስቶስን መንግሥት ምሥረታ፣ የመንግሥቱን የቤተ ክርስቲያን ታሪክ ቀጣይነት እና የመንግሥቱን ፍጻሜ በተመለከተ እና በክብር ተመልሶ ሲመጣ እናስባለን። እነዚህ ሦስቱ የክርስቶስ መንግሥት ደረጃዎች የአዲስ ኪዳን የክርስቶስ ተከታዮች የእግዚአብሔርን ያለፈ፣ ቀጣይ እና የወደፊት ጸጋ በሕይወታቸው ውስጥ እንዲያገኙ የሚያስተምርባቸውን አንዳንድ ዋና መንገዶች ያመለክታሉ።

በመጀመሪያ ደረጃ፣ እንደ ክርስቶስ ተከታዮች፣ በያዕቆብ ሕይወት ውስጥ ያለፈውን የጸጋ መግለጫዎችን ስናይ፣ እግዚአብሔር ያለፈውን ጸጋውን እንዴት እንደገለጠልን እናስታውስ፣ በተለይም በክርስቶስ የመንግሥቱ ምርቃት። የክርስቶስ የመጀመሪያ ምጽአት በብሉይ ኪዳን ውስጥ በዘለቀው የረጅም የጸጋ ታሪክ መጨረሻ ላይ ነው። እንደ ሮሜ ሰዎች 5:20 ያሉት ምንባቦች እንደሚያሳዩት፣ እግዚአብሔር በክርስቶስ የመጀመሪያ መምጣት ከምንጊዜውም በበለጠ ጸጋንና ምሕረትን አሳይቷል። ጳውሎስ እንዳስቀመጠው፡-

በደልም እንዲበዛ ሕግ ጭምር ገባ፤ ዳሩ ግን ኃጢአት በበዛበት፣ ኃጢአት በሞት እንደ ነገሠ፣ እንዲሁ ደግሞ ጸጋ ከጌታችን ከኢየሱስ ክርስቶስ የተነሣ በጽድቅ ምክንያት ለዘላለም ሕይወት ይነግሥ ዘንድ፣ ጸጋ ከመጠን ይልቅ በለጠ። (ሮሜ 5:20).

በሁለተኛ ደረጃ፣ የእግዚአብሔር ቀጣይነት ያለው በያዕቆብ ሕይወት ውስጥ ያለው ጸጋ በክርስቶስ መንግሥት ቀጣይነት ጊዜ የእግዚአብሔርን ቀጣይ ምሕረት እንድንፈልግ እና እንድንተማመን ያሳስበናል። እንደ ዕብራውያን 4:16 ያሉት ምንግቦች እንደሚነግሩን፣ የክርስቶስ ተከታዮች “በእምነት ወደ [እግዚአብሔር] የጸጋ ዙፋን መቅረብ” ይችላሉ። እናም “በችግራችን ጊዜ የሚረዳን ቀጣይነት ያለው ጸጋን እናገኛለን።”

ሦስተኛ፣ እግዚአብሔር ለያዕቆብ የሰጠውን የጸጋ ማረጋገጫ ስንመለከት፣ በክርስቶስ መንግሥት ፍጻሜ ላይ የሚመጣውን የእግዚአብሔርን የወደፊት ጸጋ ማስታወስ አለብን። የሙሴ ቀደምት ተመልካቾች በተስፋይቱ ምድር ስለሚኖረው የወደፊት ጸጋ እንደተማሩ ሁሉ የክርስቶስ ተከታዮችም በአዲሱ ፍጥረት ውስጥ የእግዚአብሔር ተስፋዎች ሲፈጸሙ ለማየት ይጓጓሉ። እንደ ኤፌሶን 2:7 ያሉት ምንግቦች፣ በክርስቶስ ዳግመኛ ምጽአት “የእግዚአብሔርን ጸጋ ወደር የለሽ ባለ ጠግነት” እንደምናገኝ ያስታውሰናል።

ለእግዚአብሔር የእስራኤል ታማኝነት

እግዚአብሔር ለእስራኤል የሰጠውን ዋና ጭብጥ ካየን በኋላ፣ ወደ ሁለተኛው አቢይ ጭብጥ፣ እስራኤል ለእግዚአብሔር ያላቸውን ታማኝነት መመዘኛ ልንሸጋገር ይገባናል። ብሉይም ሆነ አዲስ ኪዳን የዘላለም መዳን ሙሉ በሙሉ በእግዚአብሔር ጸጋ እንደሚሰጥ ያስረዳሉ። ማንም ሰው መዳንን በሥራ ሊያገኝ አልቻለም። ነገር ግን ሰዎች የእግዚአብሔርን የማዳን ጸጋ ሲቀበሉ፣ የእግዚአብሔር መንፈስ መለወጥ እንደሚጀምር፣ እና የእግዚአብሔርን ትእዛዛት ለመታዘዝ እንደሚፈልጉ ቅዱሳት መጻሕፍት ስለብዙ ምህረት ግልጽ ያደርጉታል። ይህ በውስጣችን ያለው የእግዚአብሔር መንፈስ ፍሬ ነው። በያዕቆብ ሕይወት ውስጥ ለእግዚአብሔር ታማኝ መሆን የሚለውን ጭብጥ ስንመለከት፣ እነዚህን መሠረታዊ ሥነ-መለኮታዊ አመለካከቶች ሁል ጊዜ ማስታወስ አለብን።

ምን ለማለት እንደፈለግን ለማየት፣ እስራኤል ለእግዚአብሔር የነበራቸውን ታማኝነት የሙሴ የመጀመሪያ ትርጉም አካል አድርገን እንመለከታለን። ከዚያም ወደ ዘመናዊው የዚህ ጭብጥ አተገባበር እንሄዳለን። አስቀድመን የሙሴን የመጀመሪያ ትርጉም እንመልከት።

የመጀመሪያው ትርጉም

በጥቅሉ ሲታይ፣ ሙሴ ያዕቆብ ቀደምት ተደራሲያኑን በራሳቸው ጊዜ ለእግዚአብሔር ታማኝ እንዲሆኑ ለመጥራት ለእግዚአብሔር ያለውን ታማኝነት አፅንዖት ሰጥቷል። ሙሴ ይህን ካደረጋቸው ግልጽ መንገዶች አንዱ እግዚአብሔር ያዕቆብን እንዴት ታማኝ አገልጋዩ አድርጎ እንደለወጠው ማመልከቱ ነው። በያዕቆብ ታሪክ የመጀመሪያዎቹ ክፍሎች ውስጥ፣ ፓትርያርኩ በአብዛኛው በአሉታዊ መልኩ ተገልጿል። የያዕቆብ መወለድ የወንድሙን ተረከዝ እንደያዘ እና የበኩር ልጅን ቦታ ለመረዳት እንደሚሞክር ያሳያል። በወጣትነት ዕድሜው፣ ያዕቆብ የዔሳውን ረሃብ ተጠቅሞ የዔሳውን ብኩርና መብት ለራሱ እንደወሰደ እንማራለን። ለዔሳው የተዘጋጀውን በረከት ለማግኘትም ሽማግሌ አባቱን አታለላቸው። ከዚህ ቀደምት አሉታዊ ባህሪ በስተቀር ብቸኛው ልዩነት ያዕቆብ በቤቴል እግዚአብሔር የሚጠብቀው ከሆነ ጌታ እግዚአብሔር እንደሚሆን በማለባት ስለሌለው ነው።

አሁን፣ ይህን ስእለት ተከትሎ፣ ያዕቆብ ከላባ ጋር ለመኖር ሄደ። በቤቴል በያዕቆብ ልብ ውስጥ የተዘራው ለእግዚአብሔር ያለው ታማኝነት ዘር ማደጉን ሳይቀጥል አልቀረም። በአማቹ ግፍ ቢደርስበትም ያዕቆብ ከላባ ጋር ከነበረው ጊዜ ሲመለስ አዲስ ሰው ሆነ።

ሙሴ ይህንን ለውጥ ቢያንስ በአራት መንገዶች በግልጽ አሳይቷል። በመጀመሪያ፣ ሙሴ ያዕቆብ ለዔሳው ተጸጽቶ እንደነበረ ዘግቧል። 32:4-5 ላይ፣ ያዕቆብ አገልጋዩን ኤሳውን “ጌታዬ” ብሎ እንዲጠራው አዘዘው። በዘፍጥረት 33:8 ላይ ያዕቆብ ራሱ ኤሳውን ሲያገኘው በቀጥታ “ጌታዬ” ሲል ጠራው።

ሁለተኛ፣ ያዕቆብ ለእግዚአብሔር ያለውን ቅሬታ አሳይቷል። ለምሳሌ፣ በዘፍጥረት 32:10 ያዕቆብ ለእግዚአብሔር እንዲህ ብሎ ተናግሯል።

ለባሪያህ ከሠራኸው ከምሕረትህና ከእውነትህም ሁሉ ትንሽ ስንኳ የማይገባኝ ነኝ፤ በትሬን ብቻ ይገድ ይህን የርዳኛስን ተሻግሬ ነበርና፣ አሁን ግን የሁለት ክፍል ሠራዊት ሆንሁ። (ዘፍጥረት 32:10).

ሦስተኛ፣ ያዕቆብ ከእግዚአብሔር ዘንድ አዲስ ስም ተቀበለ። በዘፍጥረት 32:22-32 ያዕቆብ ከመልአክ ጋር በያበቅ ወንዝ መሻገሪያ ታገለ። በቁጥር 27 ላይ፣ ያዕቆብ ስሙ ያዕቆብ መሆኑን በማመን “አታላይ” እንደነበረ ለመልአኩ ተናግሯል። ነገር ግን መልአኩ በዘፍጥረት 32:28 ላይ ለያዕቆብ ኑዛዜ እንዲህ ሲል መለሰለት፡-

አለውም። ከእንግዲህ ወዲህ ስምህ እስራኤል ይባል እንጂ ያዕቆብ አይባል፤ ከእግዚአብሔር ከሰውም ጋር ታግለህ አሸንፈሃልና። (ዘፍጥረት 32:28).

በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ እንዳሉት እንደሌሎች ብዙ ስሞች፣ ኃጵገህ? (እስራኤል) የሚለው ስም በአንድ ወቅት በታሪኩ ለእግዚአብሔር የተመሰገነ ሲሆን ትርጉሙም “እግዚአብሔር ታግሎ” ወይም “ተጋድሎ” ማለት ነው። በቁጥር 28 ላይ “ታገለህ” ተብሎ ከተተረጎመው ገንጃ (ሳራ) ከሚለው የዕብራይስጥ ግስ የተገኘ ነው። መልአኩ ይህ ስም ያዕቆብ “ከእግዚአብሔርና ከሰዎች ጋር ታግሏል [ስለ] ድልም ስላደረገ” በተለየ መንገድ ገልጿል። ያዕቆብ ከእግዚአብሔር ጋር ያደረገው ተጋድሎ የሚያመለክተው በዚህ ትዕይንት ውስጥ ለበረከት የሚያደርገውን ትግል ነው። እና፣ በምንም መልኩ፣ ያዕቆብ ከሰዎች ጋር ያደረገው ትግል ከዓሳው እና ከላባን ጋር ያደረገውን ትግል ያመለክታል። ከያዕቆብ ሕይወት አንጻር፣ አዲሱ ስሙ አዲስ ሰው መሆኑን አመልክቷል። ያዕቆብ አታላይ ሆኖ ከመኖር ይልቅ የታገለና ያሸነፈ “እስራኤል” ሆኗል።

በዘፍጥረት መጽሐፍ ውስጥ የያዕቆብ ስም በእግዚአብሔር በራሱ ወደ እስራኤል መቀየሩን አስደሳች ታሪክ አንብባለን። ያዕቆብ ከመልአክ ጋር ታግሏል እናም ያ መልአክ እግዚአብሔርን እንደሚወክል ተገነዘብ፤ የእግዚአብሔር መልአክ ነበረ። እግዚአብሔርም ለእርሱ የተለየ እቅድ እንዳለው ተረዳ። እግዚአብሔር ትኩረት ሰጥቶታል፤ ጎበኘው፣ ለእርሱ እጅግ በጣም አስፈላጊ የሆነ ዓላማ ነበረው። እናም፣ ስሙን ቀይሮታል... በጥንቷ እስራኤል፣ ሰዎች እስኪወለዱ ድረስ ሕፃናትን ስም እንደማይጠሩ እናውቃለን። አስቀድመው አልጠሯቸውም። እነርሱ አልተናገሩም፣ ወንድ ከሆነ ይህን ስም እንሰጣለን፣ እና ሴት ልጅ ከሆነች ይህን ስም እንሰጣለን ይልቁንም ያደረጉት አንድ ዓይነት ምልክት የሆነ ምልክት መጠበቅ ነው። ያዕቆብ ሲወለድ ይህ ነገር ደርሶበት ነበር ምክንያቱም ከማህፀን በወጣ ጊዜ የወንድሙን የዓሳውን ተረከዝ ይይዝ ነበር። ስለዚህ፣ በዕብራይስጥ “ያኩቭ” የሚል ስም አገኘ፣ ፍቸውም “ተረከዝ” ወይም “ተረከዝ መያዣ” ወይም “ተረከዝ ዓይነት ሰው” ማለት ነው። ያንንም በህይወቱ ተሸክሞታል... ግን በእውነት በአዲስ ህይወት ውስጥ ነበር እግዚአብሔር ሲገኘው። እግዚአብሔርም ያዕቆብን በያዘው ጊዜ እና ለሀገር አባት እንዲሆን የእውነተኛ አላማውን ስሜት በሰጠው ጊዜ ከአባቱ ከይስሐቅ ወይም ከአያቱ ከአብርሃም የበለጠ ቀጥተኛ በሆነ መንገድ - ቀጥተኛ መንገድ... ከያዕቆብ ወደ እስራኤል መለወጡን በእውነት ደስ የሚል ነገር ነው እና እግዚአብሔር የእስራኤል ብሔር የቅርብ አባት እሱን እንዲያገለግል በመጥራትና በምድር ላይ የመጀመሪያ ሕዝቡን ለመመሥረት የሚጠቀምባቸውን ልጆች በማፍራት የሚጫወተውን ሚና እናደንቃለን። .

— ዶክተር ዳግላስ ስቱዋርት

የያዕቆብ አዲስ ስም ለሙሴ የመጀመሪያ ተደራሲያን ያለውን ጠቀሜታ ከመጠን በላይ መገመት አስቸጋሪ ይሆናል። “እስራኤል” ሙሴ ከግብፅ ወደ ተስፋይቱ ምድር የመራቸው የአሥራ ሁለቱ ነገዶች ብሔራዊ ስም ነው።

የፓትርያርኩ ኦዲስ ስም የእግዚአብሔር ታማኝ አገልጋይ እንደሆነ ሲሰሙ፣ እስራኤላውያን እንደመሆናቸው መጠን ልክ እንደ ያዕቆብ እንዲታገሉና እንዲያሸንፉ እንደተጠሩ አስታውሱ።

አራተኛው፣ ያዕቆብ ከላባ ጋር ከነበረው ቆይታ በኋላ ወደ ቤቴል በተመለሰ ጊዜ ያቀረበው ልባዊ አምልኮ ነው። በዘፍጥረት 28:20-21 ለእግዚአብሔር ታማኝ ለመሆን ቃል እንደገባ፣ በዘፍጥረት 35:3 ያዕቆብ መሠዊያ ሠርቶ እግዚአብሔርን በቅንነት አመለከ።

ስለ ያዕቆብ ለውጥ የሙሴ ዘገባ በመጀመሪያ ተደራሲያኑ ላይ ሁለት ዋና አንድምታዎች አሉት። ተደራሲያኑ ለእግዚአብሔር ታማኝ ያልሆኑትን ብዙ መንገዶች መጋፈጥ ስለሚያስፈልጋቸው የያዕቆብን ታማኝነት የጎደለው ድርጊት ገልጿል። ሆኖም ተደራሲያኑ በራሳቸው ጊዜ የያዕቆብን ታማኝነት እንዲመስሉ ለማበረታታት ያዕቆብ ታማኝ የአምላክ አገልጋይ እንዲሆን ያደረገውን ለውጥ አሳይቷል። እናም የሙሴ የመጀመሪያ ተደራሲያኑን በእግዚአብሔር ጸጋ መታመን የሚያስፈልጋቸውን ያህል፣ በተስፋይቱ ምድር የህይወት ፈተናዎችን ሲጋፈጡም ራሳቸውን ለእግዚአብሔር ታማኝ አገልግሎት መስጠት ያስፈልጋቸው ነበር።

ከሙሴ የመጀመሪያ ትርጉም ጋር በተያያዘ እስራኤላውያን ለእግዚአብሔር የነበራቸውን ታማኝነት ጭብጥ ከተመለከትን በኋላ፣ ይህን ጭብጥ የያዕቆብን ሕይወት በዘመናችን ተግባራዊ የምናደርገውን አንድ ገጽታ አድርገን ልንመለከተው ይገባል። ለዓላማዎቻችን፣ ይህ የያዕቆብ ሕይወት ከክርስቶስ መንግሥት ምሥረታ፣ ቀጣይነት እና ፍጻሜ አንፃር እንዴት እንደሚሠራን እንደገና እንሸጋገራለን።

የዚህ ዘመን አተገባበር

በመጀመሪያ ደረጃ፣ የያዕቆብ ሕይወት ዘገባ ለእግዚአብሔር ታማኝ የመሆን ኃላፊነታችንን እንድንመረምር በሚያደርገን ጊዜ፣ ክርስቶስ ራሱ በመንግሥቱ ምረቃ ወቅት ጽድቅን እንዴት እንደፈፀመ መዘንጋት የለብንም። ዕብራውያን 4:15 ክርስቶስ እንደ እኛ የተፈተነ ቢሆንም ኃጢአትን አልሠራም ይለናል። እንዲያውም ክርስቶስ ለእግዚአብሔር ትእዛዛት ታማኝ ስለነበር በእርሱ በሚያምኑት ሁሉ ምትክ በእግዚአብሔር ፍርድ በመስቀል ላይ በፈቃደኝነት ሞተ። ፍጹም ጽድቅ ደግሞ አሁን በእምነት ተቆጥሮልናል። ክርስቶስ በመንግሥቱ ምረቃ ወቅት ለእግዚአብሔር ያለው ታማኝነት የያዕቆብን ሕይወት በሥነ ምግባር ላይ ያለውን ተግባራዊነት እንዳንቀንስ ያደርገናል - "ይህን አድርጉ፣ እንደዚያ አታድርጉ" የያዕቆብ ሕይወት እያንዳንዱ የሞራል አንድምታ በመጀመሪያ ሊታይ የሚገባው ክርስቶስ ስለ እኛ ሲል ጽድቅን ሁሉ ከማሟላቱ አንፃር ነው።

በሁለተኛ ደረጃ፣ በያዕቆብ ታሪክ ውስጥ የታማኝነት ጭብጥን ስናይ፣ ዛሬ ለክርስቶስ ታማኝ አገልግሎት ለራሳችን መመሪያ እናገኛለን። በክርስቶስ መንግሥት ቀጣይነት ጊዜ፣ የያዕቆብ ሕይወት አሁንም ለእግዚአብሔር ያለንን ታማኝነት እንድናስብ ይጠይቀናል። እንደ ዕብራውያን 12:1-2 ያሉ ጥቅሶችን ያዕቆብን ጨምሮ ከእኛ በፊት የነበሩትን ሰዎች ታማኝነት እንድንመስል የሚያበረታቱ እንደሆኑ እናስታውሳለን።

በሦስተኛ ደረጃ፣ የሰውን ታማኝነት መስፈርት የሚዳስሰው የያዕቆብ ታሪክ እያንዳንዱ ገጽታ በእግዚአብሔር መንግሥት ፍጻሜ ላይ ልባችንን ወደ ክርስቶስ ታማኝነት ማዘር ይኖርበታል። የታማኝነት ጭብጥ ክርስቶስን የምንከተል አንድ ቀን ወደ እግዚአብሔር ፍጹም ታማኝ አገልጋዮች እንደምንለወጥ ያስታውሰናል። እንደ 1ኛ ዮሐንስ 3:2 ያሉ ምንግቦች እንደሚያስተምሩ፣ ክርስቶስ ሲመለስ "እርሱን እንመስላለን ይላሉ።

ዛሬ ያዕቆብ የእግዚአብሔር በረከት እንደተሰጠው በማየት የያዕቆብን ታሪኮች በሕይወታችን ላይ ተግባራዊ ማድረግ እንችላለን። ለያዕቆብ ፍቅርን እንደሰጠ የገባው የእግዚአብሔር ቃል ነበር፣ነገር ግን ያዕቆብ እግዚአብሔር አስቀድሞ የገባለትን ቃል በመንጠቅ ወይም በማጭበርበር ለማግኘት በመሞከር ብዙ ህይወቱን አሳለፈ። ስለዚህ እኛ ብዙውን ጊዜ እንደ ያዕቆብ ነን። በሕይወታችን ውስጥ -በማንኛውም መንገድ አንዳንድ ጊዜ - እግዚአብሔር አስቀድሞ የገባልንን ፣ በእርግጥ ፣ አስቀድሞ በክርስቶስ የሰጠን ለማግኘት እንጥራለን። የኦዲስ ኪዳን ጥቅስ ስለዚያ

ምናልባትም በሮሜ 8:32 ላይ “እግዚአብሔር ለገዛ ልጁ ያልራራለት ከሆነ፣ ሁሉን በእርሱ አይሰጠንም?” ሲል የሚናገረው የትኛውም ጥቅስ የለም። በክርስቶስ በኩል በተለይ የመዝሙር 46ቱን ቃላት መስማት እንችላለን፡- “ትጋታችሁን አቁሙ፤ እኔም አምላክ እንደ ሆንሁ እወቁ” እና - የራሴን አሳብ ከጨመርኩ - ለቃል ኪዳን ልጆቼ ቸርነት ያለው መልካም አምላክ እንደሆነ እወቁ።

— ቄስ ሚካኤል ጄ.ግሎዶ

የእግዚአብሔር ጸጋ ለእስራኤል እና እስራኤል ለእግዚአብሔር ያላቸው ታማኝነት ዋና ዋና መሪ ሃሳቦችን ከተመለከትን፣ በዚህ የዘፍጥረት ክፍል ውስጥ ወደ ሦስተኛው አቢይ ጭብጥ እንሸጋገር፡ የእግዚአብሔር በረከቶች ለእስራኤል።

ለእስራኤል የእግዚአብሔር በረከቶች

የሙሴን ሌሎች መሪ ሃሳቦች እንደመረመርን ሁሉ እግዚአብሔር ለእስራኤል የሰጣቸውን በረከቶች እንመረምራለን። በመጀመሪያ ከሙሴ የመጀመሪያ ትርጉም አንጻር እናስባለን እና በመቀጠል የዚህን ጭብጥ ዘመናዊ አተገባበርን እንመለከታለን። በሙሴ የመጀመሪያ ትርጉም እንጀምር።

የመጀመሪያ ትርጉም

በአጠቃላይ አነጋገር፣ እግዚአብሔር ከህዝቡ ጋር ያለው የቃል ኪዳን ግንኙነት ሁል ጊዜ የመታዘዝ በረከቶችን እና ያለመታዘዝ እርግግን ያካትታል። ያዕቆብ ባለመታዘዙ አሉታዊ ውጤቶችን እንዳጋጠመው ምንም ጥርጥር የለውም። ለምሳሌ፣ ያዕቆብ ወንድሙንና አባቱን ካታለለ በኋላ ሕይወቱን ለማዳን መሸሽ ነበረበት። ከአማቹ ከላባ ጋርም አስቸጋሪ ጊዜያት አጋጥሞታል።

ነገር ግን ሙሴ ለያዕቆብ በሰጣቸው በረከቶች ላይ የበለጠ አጽንዖት በመስጠት ለቀደሙት ተደራሲያኑ እግዚአብሔር ለእነርሱም ብዙ በረከቶችን እንደ ሰጣቸው ለማሳሰብ በግልጽ አስቀምጧል። በያዕቆብ ሕይወት ውስጥ የእግዚአብሔር በረከቶች በግምት በሁለት ቡድን ይከፈላሉ፡ ለያዕቆብ ታዛዥነት ምላሽ የተሰጡ በረከቶች አሉ ምንም እንኳን የያዕቆብ አለመታዘዝ ቢኖርም።

በአንድ በኩል፣ ያዕቆብ ታማኝ ባይሆንም በረከቶችን አግኝቷል። ለምሳሌ፣ በዘፍጥረት 27:27-29፣ ያዕቆብ ይስሐቅን በማታለል ያገኘው ቢሆንም የእግዚአብሔርን በረከት በይስሐቅ በኩል አገኘ። ያዕቆብ ነፍሱን ለማዳን ከዓሳው እየሸሸ ቢሆንም በ28:13-15 በቤቴል የእግዚአብሔርን በረከቶች ተቀበለ።

በሌላ በኩል፣ በኋለኞቹ የያዕቆብ ታሪክ ክፍሎች፣ የእግዚአብሔር በረከቶች የመጣው ለያዕቆብ ታማኝነት ምላሽ ነው። ለምሳሌ፣ በዘፍጥረት 29:1-31:55፣ እግዚአብሔር በላባ በኩል የቤተሰብ እና የሀብት በረከቶችን ለያዕቆብ ሰጠው። ያዕቆብ ራሱን ካዋረደ በኋላ፣ በዘፍጥረት 32:1-33:17 እግዚአብሔር በኤሳው በኩል በረከቱን ሰጠው። በተመሳሳይ መልኩ፣ በዘፍጥረት 33:18-34:31፣ ያዕቆብ ልጆቹ ከነፃናውያን ጋር ከተጣሉ በኋላ በሴኬም የእግዚአብሔርን በረከቶች አግኝቷል። 35:9-13 አባታችን ለእግዚአብሔር አምልኮ ራሱን በሰጠ ጊዜ እግዚአብሔር በቤቴል ባረከው።

ሙሴ እሱን ተከትለው ወደ ተስፋይቱ ምድር የመጡት እስራኤላውያን በስደትና በድል አድራጊነት ብዙ ፈተናዎች እንደሚገጥሟቸው ያውቅ ነበር። ስለዚህ፣ በእነዚህ እና በሌሎች በርካታ ምንባቦች፣ ሙሴ በመጀመሪያ

ተደራሲያኑ ውስጥ ምስጋናን ለማነሳሳት እና የእግዚአብሔርን በረከቶች የበለጠ እንዲከታተሉ ለማነሳሳት ለያዕቆብ በሰጣቸው በረከቶች ላይ አተኩሯል። እግዚአብሔር ለእስራኤላውያን በሰጣቸው በረከቶች ጭብጥ ላይ ዋናውን ትርጉም ከተመለከትን፤ የእነዚህን ጉዳዮች ለዘመናዊ አተገባበር ያለውን ጠቀሜታ ለመረዳት አስቸጋሪ አይሆንም።

የዚህ ዘመን አተገባበር

በቀደሙት ውይይቶቻችን መሰረት፣ ስለክርስቶስ መንግስት ምርቃት፣ ቀጣይነት እና ፍጻሜ በተመለከተ አንድ ጊዜ እንናገራለን። በመጀመሪያ በመንግሥቱ ምረቃ ወቅት ልባችንን ወደ ራሱ ወደ ክርስቶስ ማዞር ይገባል። ከያዕቆብ በተቃራኒ ኢየሱስ ታማኝ ባለመሆኑ ምንም ዓይነት በረከቶችን አላገኘም፤ ኃጢአት አልነበረውም። ነገር ግን ለአብ ታማኝ ስለነበር፣ ኢየሱስ በምድር ላይ በኖረበት ጊዜ ታላቅ በረከቶችን አልፎ ተርፎም ወደ ሰማይ ባረገ ጊዜ የበለጠ በረከቶችን አግኝቷል። የኢየሱስን በረከቶች በተመለከተ በጣም የሚያስደንቀው ነገር፣ እንደ ኤፌሶን 1፡3 ያሉ ምንባቦች እንደሚያስተምሩ፣ ከክርስቶስ ጋር ባለን አንድነት፣ ኢየሱስ ባገኛቸው በረከቶች መካፈላችን ነው።

ከዚህም በተጨማሪ አዲስ ኪዳን ክርስቶስ በመንግሥቱ ቀጣይነት በሕዝቡ ላይ በረከቶችን እንደሚያፈስ ያስተምራል። ከያዕቆብ ጋር እንዳደረገው ሁሉ እግዚአብሔርም ይባርከናል። አንዳንድ ጊዜ ታማኝ ባንሆንም በሌላ ጊዜ ደግሞ ለታማኝነታችን ምላሽ ለመስጠት ይባርከናል። አሁን፣ ህይወት ለክርስቶስ ተከታዮች ራስን በመካድ እና በመከራ የተሞላ ነው። ነገር ግን እንደ 2ኛ ቆሮንቶስ 1፡21-22 እና ኤፌሶን 1፡13-14 ያሉት ምንባቦች እግዚአብሔር እያንዳንዳችንን በሚያስደንቅ የመንፈስ ቅዱስ በረከቶች ለማተም ቃል እንደገባ ያስረዳሉ። መንፈስ ቅዱስ በውስጣችን እና በመካከላችን ይኖራል በሚመጣው አለምም ለሚበልጠው ርስታችን ዋስትና ነው።

ስለዚህ፣ በዘፍጥረት መጽሐፍ ውስጥ እግዚአብሔር ለያዕቆብ የሰጠውን በረከቶች ስናይ፣ የክርስቶስ መንግሥት ፍጻሜ ላይ የምናገኛቸውን የማይለኩ በረከቶች እናስታውሳለን። እንደ ማቴዎስ 25፡34 ያሉት ምንባቦች በግልጽ እንደሚያስተምሩ፣ ክርስቶስ በሚመለስበት ጊዜ፣ እግዚአብሔር “ዓለም ከተፈጠረበት ጊዜ ጀምሮ ወደ ተዘጋጀልን መንግሥት” ይቀበላል።

እግዚአብሔር ለእስራኤል የሰጠውን ጸጋ፣ እስራኤል ለእግዚአብሔር ያላቸውን ታማኝነት እና የእግዚአብሔርን የእስራኤልን በረከቶች ዋና ዋና መሪ ሃሳቦች ከተመለከትን፣ ወደ አራተኛው እንሸጋገር፣ እና በሙሴ የያዕቆብ ሕይወት ታሪክ ውስጥ ጎልቶ የሚታየው ጭብጥ፣ እግዚአብሔር በእስራኤል በኩል ለሌሎች የሰጠው በረከት።

እግዚአብሔር በእስራኤል በኩል ለሌሎች የሰጠው በረከት

እንደበፊቱ፣ እግዚአብሔር በእስራኤል በኩል የሰጠውን የበረከት ጭብጥ ከሙሴ የመጀመሪያ ትርጉም አንፃር እንመረምራለን። ከዚያም ወደ ጭብጡ ዘመናዊ አተገባበር እንሸጋገራለን። አስቀድመን የሙሴን የመጀመሪያ ትርጉም እንመልከት።

የመጀመሪያ ትርጉም

ይህ ጭብጥ ለመጀመሪያዎቹ ተደራሲያን ያለውን ጠቀሜታ ለመረዳት እግዚአብሔር ለአብርሃም የእስራኤል ብሔር አባት እንዲሆን የሰጠውን ልዩ ተልእኮ ማስታወስ ያስፈልገናል። በዘፍጥረት ውስጥ የሚገኘው የአብርሃም ታሪክ እግዚአብሔር የሰው ልጆችን የመጀመሪያ ተልእኮ ለመፈጸም ግንባር ቀደም ሆነው እንዲሠሩ የእስራኤልን ሕዝብ እንደሰጣቸው ይገልጻል። እነርሱ ተባዙ እና ምድርን በታማኝ የእግዚአብሔር አምሳያዎች

እንዲሞሉ ነበር። ይህንንም የሚያደርጉበት አንዱ መንገድ የእግዚአብሔርን በረከቶች በምድር ላይ ላሉ ሌሎች ሕዝቦች በማዳረስ ነው። በዘፍጥረት 12፡2-3 ላይ እንደምናነበው፣ እግዚአብሔር ለአብርሃም እንዲህ ብሎ ተናገረው።

ታላቅ ሕዝብም አደርግሃለሁ፤ እባርክሃለሁ፤ ስምህንም አከብረዋለሁ፤ ለበረከትም ሁን፤ የሚባርኩህንም እባርክለሁ፤ የሚረግሙህንም እረግማለሁ፤ የምድር ነገዶችም ሁሉ በአንተ ይባረካሉ። (ዘፍጥረት 12፡2-3)።

እዚህ ላይ እግዚአብሔር አብርሃም የአምላክን መንግሥት በረከቶች “በምድር ላይ ላሉ ሕዝቦች ሁሉ” እንዲያሰራጭ እንደጠራው ልብ በል። ነገር ግን የእግዚአብሔር በረከቶች በመላው ምድር ላይ ቢሰራጭም፣ ሁሉም ሰው እንደማይባረክ አስተውል። እግዚአብሔር “የሚባርኩህን እባርክለሁ፤ የሚረግሙህንም እረግማለሁ” ብሏል። በሌላ አነጋገር አንዳንዶች የእስራኤልን ጥረት ውድቅ ያደርጋሉ፤ ሌሎች ደግሞ ይቀበላሉ ማለት ነው። እግዚአብሔርም በዚህ መሰረት ሌሎች ሕዝቦችን እንደሚባርክ እና እንደሚረግም ቃል ገባ።

የሚገርመው፣ እግዚአብሔር ለአብርሃም የገለጠው ያው ሁለት የበረከት እና የመርገም ሂደት ለያዕቆብ በዘፍጥረት 27፡29 ላይ ይሰረዝ ያዕቆብን ሲባርክ እንዲህ ሲል ተደግሟል።

አሕዛብ ይገዙልህ ሕዝብም ይስጡልህ፤ ለወንድሞችህ ጌታ ሁን፤ የእናትህም ልጆች ይስጡልህ፤ የሚረግምህ እርሱ ርጉም ይሁን የሚባርክህም ቡሩክ ይሁን። (ዘፍጥረት 27፡29)።

ሙሴ ስለ ያዕቆብ ሕይወት ያለውን ታሪክ አብዛኛውን ያዘጋጀው ፓትርያርኩ በጊዜው ከነበሩት ሰዎች ጋር እንዴት ይገናኙ እንደነበር ለማመልከት ነው። እነዚህ በሙሴ ዘመን ከእስራኤላውያን ጋር ግንኙነት የነበራቸው የሰዎች ቡድኖች ቅድመ አያቶች ነበሩ። ስለዚህ፣ በዚህ መንገድ፣ ሙሴ ይህን ወይም ያንን ቡድን እንዴት መያዝ እንዳለበት ለእስራኤል አስተምሮታል። ወደ ጦርነት መሄድ አለባቸው? ወይስ ሰላም ማስፈን አለባቸው? ለምሳሌ ያህል፣ የያዕቆብ ታሪኮች በተስፋይቱ ምድር ወሰን ውስጥ ስለ ሁለት ቡድኖች ይናገራሉ።

በአንድ በኩል፣ ስድስተኛው ክፍል በ33፡18-35፡15 በያዕቆብ እና በከነዓናውያን መካከል መገናኘቱን ዘግቧል። በዘፍጥረት 15፡16 ላይ፣ “የአሞራውያን ኃጢአት” - ሌላው የከነዓናውያን ቃል - “እስራኤላውያንን እስካልደረሰ ድረስ” እስራኤላውያንን ከግብፅ እንደማያወጣቸው በግልጽ ተናግሯል። ከጥቂቶች በስተቀር፣ ልክ እንደ ረዓብ፣ ከከነዓናውያን በሙሴ ዘመን የተስፋይቱን ምድር አርክሰው ስለነበር እግዚአብሔር እስራኤልን እንዲያጠፋቸው አዟል። ስለዚህ፣ ሙሴ ያዕቆብ በሴኬማውያን ላይ መሸነፉን እና እግዚአብሔር ያዕቆብን ከሌሎች ከከነዓናውያን እንደጠበቀው መናገሩ ምንም አያስደንቅም።

በሌላ በኩል፣ ሁለተኛው የያዕቆብ ሕይወት ክፍል በ26፡1-33 ውስጥ በይስሐቅ እና በፍልስጥኤማውያን መካከል ስላለው ግንኙነት ይናገራል። ያዕቆብ ከከነዓናውያን ጋር ካደረገው ግጭት በተለየ፣ ይህ ክፍል ይስሐቅ ከፍልስጥኤማውያን ጋር በነበረው ሰላም ላይ ያተኩራል። ኢያሱ 13፡1-5 ፍልስጥኤማውያን እግዚአብሔር ለእስራኤል ቃል በገባላቸው ምድር ይኖሩ እንደነበር እናውቃለን። ስማቸው ግን ፍልስጥኤማውያን ከከፍቶር የመጡ የባህር ተሳፋሪዎች እንደነበሩ ያሳያል። በዚህ ምክንያት፣ ወዲያውኑ በከነዓናውያን ላይ በእግዚአብሔር ፍርድ ሥር አልገቡም። ይህ ፖሊሲ በዘፍጥረት 21፡22-34 እና በይስሐቅ 26፡26-33 በአብርሃም ምሳሌዎች የተደገፈ ነው። እነዚህ ሁለቱም አባቶች ከፍልስጥኤማውያን ጋር የሰላም ስምምነት አድርገዋል። በዚህም ምክንያት በሙሴ ዘመን የነበሩት እስራኤላውያን ከፍልስጥኤማውያን ጋር በሰላም ለመኖር በመፈለግ የአብርሃምንና የይስሐቅን ምሳሌ መከተል ነበረባቸው። በኋለኞቹ ትውልዶች ፍልስጥኤማውያን ይህን ሰላም ካፈረሱ በኋላ ነበር እስራኤላውያን ጦርነት የከፈቷቸው።

ከእነዚህ ምሳሌዎች ባሻገር፣ የያዕቆብ ታሪክ ከተስፋይቱ ምድር ውጭ ይኖሩ ስለነበሩ ሰዎችም ይናገራል። ለምሳሌ፣ በ29፡1-31፡55 ላይ ያለው የያዕቆብ ከላባ ጋር የነበረው ማዕከላዊ ክፍል የሚያተኩረው ከተስፋይቱ ምድር በስተሰሜን በምትገኘው በፓዳን አራም ይኖሩ በነበሩት የእስራኤል ልጆች የሩቅ ዘመዶች ላይ ነው። በዚያ

የያዕቆብ ዘመን ታሪክ በላባና በቤተሰቡ ላይ ከደረሰበት ተንኮል ያስጠነቅቃል። ነገር ግን ዘፍጥረት 31፡51-55 ያዕቆብና ላባ በመካከላቸው ያለውን የጄኦግራፊያዊ ድንበር ለማክበር እና በሰላም ለመኖር መሃላ እንደገቡ ይጠቁማል። ይህም ሙሴን ተከትለው የነበሩት እስራኤላውያን በሰሜናዊው ድንበር ከዘመዶቻቸው ጋር በሰላም እንዲኖሩ ግልጽ አድርጓል። በኋላ ነበር እስራኤል የእግዚአብሔርን መንግሥት ወደዚህ ቦታ ማስፋፋት የነበረባት።

በተስፋይቱ ምድርና በሰሜናዊ ድንበር ላይ ከሚኖሩ ሕዝቦች ጋር ከመገናኘቱ በተጨማሪ አብዛኛው የያዕቆብ የሕይወት ታሪክ የሚያተኩረው ከወንድሙ ከዔሳው ጋር በነበረው ግንኙነት ላይ ነው። ቀደም ብለን እንደተመለከትነው፣ በዘፍጥረት 25፡19-34 ላይ ያለው የወንድሞችና የብሔሮች ትግል መጀመሪያ ያዕቆብና ኤሳው ያደረጉት ግንኙነት እስራኤላውያን በሴይር ከሚኖሩት ከኤዶማውያን ጋር የነበራቸውን ግንኙነት የሚያመለክት መሆኑን አበክሮ ገልጿል።

በተለይ ለዘፍጥረት የመጀመሪያ ተደራሲያን ኤዶም በጣም አስፈላጊ ነበር፤ ምክንያቱም በተስፋይቱ ምድር ደቡባዊ ድንበር ላይ ሲንቀሳቀሱ የኤዶማውያን ጠላትነት ስለገጠማቸው። እግዚአብሔር እስራኤላውያን በዚህ ክልል ውስጥ ካሉ ሌሎች ሕዝቦች ጋር እንዲዋጉ መመሪያ ሰጥቷቸው ነበር፤ ነገር ግን በዘዳግም 2፡4-6 እና በዘኑልቀ 20፡14-21 ላይ ሙሴ እስራኤላውያን ከዘመዶቻቸው ከኤዶማውያን ጋር በትሕትናና በሰላም እንዲኖሩ በተለይ እንዳዘዘቸው እንማራለን።

የያዕቆብ ታሪክ ያዕቆብ በማታለል የእግዚአብሔርን በረከት እንዳገኘ እስራኤላውያንን አስታውሷል። በተጨማሪም ያዕቆብ ራሱን ለዔሳው እንዳዋረደ ጠቁሟል። ከዚህም በላይ፣ ስለ ያዕቆብ የተነገሩት ታሪኮች ያተኮሩት በያዕቆብ እና በዔሳው እና በዘፍጥረት በሰላም፣ በመልክዓ ምድራዊ መለያየት ላይ ነው። የሙሴ ታሪክ እነዚህ ገጽታዎች እሱን ተከትለው የነበሩት እስራኤላውያን ኤዶማውያንን የሚይዙበትን መንገድ የሚናገር ነበር። ብዙም ሳይቆይ ኤዶማውያን እስራኤላውያንን ሲያስጨንቁ እስራኤላውያን ከእነርሱ ጋር ጦርነት ጀመሩ።

በእስራኤል በኩል ለሌሎች የእግዚአብሔር በረከቶች የመጀመሪያ ፍቺን ከተመለከትን በኋላ፣ ወደዚህ ጭብጥ ዘመናዊ አተገባበር እንሸጋገር።

የዚህ ዘመን አተገባበር

ይህ ጭብጥ በህይወታችን ላይ ብዙ እንድንምታዎች አሉት፣ ነገር ግን ለአመቺነቱ ሲባል በድጋሚ በክርስቶስ መንግስት ሶስት ደረጃዎች ላይ እናተኩራለን። በመጀመሪያ፣ በመንግሥቱ ምረቃ ወቅት፣ የእስራኤል ገጥሥ የሆነው ኢየሱስ በምድር ላይ ላሉ ሰዎች ሁሉ የእግዚአብሔርን በረከት እየሰጠ መጣ። እንደ ዮሐንስ 12፡47-48 ያሉት ምንባቦች፣ ኢየሱስ በመጀመሪያ ምጽአቱ ሰይጣንንና አጋንንቱን ለማሸነፍ እንደመጣ ይነግሩናል። ነገር ግን በምድር ላይ ላሉ ብሔሮች ሁሉ የሰላም ስምምነትን ይዞ መጣ። ኢየሱስና ሐዋርያቱ እና ነቢያቱ ተቃውሞ ገጥሟቸው ነበር፤ ነገር ግን በወንጌል ስብከት ከእግዚአብሔር ጋር በትዕግስት አቀረቡ። በመጨረሻው ቀንም ወንጌልን በማይቀበሉት ላይ ስለሚመጣው የእግዚአብሔር ፍርድ አስጠነቅቀዋል።

ሁለተኛ፣ በክርስቶስ መንግሥት ቀጣይነት ጊዜ፣ የእግዚአብሔር በረከቶች በቤተ ክርስቲያን አገልግሎት ወደ አሕዛብ መስፋፋታቸውን ቀጥለዋል። የክርስቶስን እና የሐዋርያቱን እና የነቢያቱን ምሳሌ በመከተል አሕዛብን በማታለል በክፉ መኖሩን ላይ እንነሳለን። እንደ 2 ቆሮንቶስ 5፡20 ያሉ ምንባቦች እንዳሉት፣ እኛ “የክርስቶስ አምባሳደሮች” ነን። በመጨረሻው ቀን የእግዚአብሔርን ፍርድ ስናስጠነቅቅ እንኳን የሰላም እና የእርቅ ውሎችን ለአለም ሁሉ እናቀርባለን።

ሦስተኛ፣ የክርስቶስን መንግሥት ፍጻሜ በማሰብ ያዕቆብ ከሌሎች ጋር ያለውን ግንኙነት ተግባራዊ ማድረግ አለብን። በብሉይ ኪዳን ዘመን፣ እግዚአብሔር ፍርድ የሚያመጣበት ጊዜ መሆኑን ሲወስን እስራኤል ለሌሎች ያቀረበችው የሰላም ስጦታ ብዙ ጊዜ ይሰረዛል። በተመሳሳይም ክርስቶስ በክብር በሚመለስበት ጊዜ ለአሕዛብ የሚሰጠው የሰላም ስጦታ ክርስቶስን መንግሥቱን ከተቃወሙት ሁሉ ሙሉ በሙሉ ይወገዳል። በዚያን

ጊዜ፣ ክፉዎች በእግዚአብሔር ፍርድ ሥር ይወድቃሉ፤ ነገር ግን እንደ ራእ 5፡9-10 ያሉት ምንባቦች እንደሚነግሩን፣ ክርስቶስን ያመኑ ከየትኛውም የምድር ክፍል የመጡ ሰፍር ቁጥር የሌላቸው ሰዎች ወደ ዓለም አቀፉ የእግዚአብሔር መንግሥት ይገባሉ።

ማጠቃለያ

በዚህ ትምህርት፣ በዘፍጥረት መጽሐፍ ውስጥ ስለ አባ ያዕቆብ ሕይወት ሙሴ ያቀረበውን ገለጻ መርምረናል። የያዕቆብ ሕይወት ከእርሱ በኋላ ወደ ተስፋይቱ ምድር የተጓዙትን እስራኤላውያን ሕይወት እንዲነካ ሙሴ የመዝገቡን አወቃቀሩን እና ይዘቱን በዘዴ እንዴት እንዳዋሃደ አይተናል። በተጨማሪም የሙሴ ዋና መሪ ሃሳቦች የእግዚአብሔር ለእስራኤል የሰጠውን ጸጋ፣ እስራኤላውያን ለእግዚአብሔር ያላቸው ታማኝነት፣ እግዚአብሔር ለእስራኤል የሰጣቸው በረከቶች እና እግዚአብሔር በእስራኤል በኩል የሰጣቸው በረከቶች፣ በሙሴ ዘመን ለእስራኤል ሕዝብ ተግባራዊ መመሪያን ብቻ ሳይሆን በራሳችን ዘመን እግዚአብሔርን ለማገልገል ስንፈልግ የክርስቶስ ተከታዮችን እንዴት እንደሚመራም ተመልክተናል።

የያዕቆብ ታሪክ በክርስቶስ ለሚታመኑ ሁሉ አስደናቂ የሆነ የተስፋ ታሪክ ነው። በመጀመሪያ የሙሴን የመጀመሪያ ተመልካቾች የራሳቸውን ውድቀቶች እና ስኬቶች ሲያስተናግዱ ረድቷቸዋል። እናም ወደ ተስፋይቱ ምድር ሲሄዱ ከሌሎች ህዝቦች ጋር ያላቸውን ግንኙነት መርቷል። ዛሬ ለእኔ እና ለአንተ ተመሳሳይ የሆነ ነገር ያደርጋል። በያዕቆብ ሕይወት ውስጥ፣ ማንም ከእግዚአብሔር ምሕረት በላይ እንደማይሆን እርግጠኞች ነን። ከክርስቶስ ጋር የተቀላቀልን እንደመሆናችን፣ ብዙ ድክመቶቻችን ቢያጋጥሙንም፣ ክርስቶስ በክብር እስኪመለስ ድረስ የእግዚአብሔርን መንግሥት በረከቶች እንዴት እንደምናስፋ ከያዕቆብ መማር እንችላለን።

ለጽሑፍ አስተዋጽኦ ያደረጉ ጸሐፊዎች

ዶ/ር ስኮት ሬድ (አስተናጋጅ) በዋሽንግተን ዲሲ የተሃድሶ ቴክኖሎጂካል ሴሚናሪ የብሉይ ኪዳን ፕሬዝዳንት እና ተባባሪ ፕሮፌሰር ናቸው። ከተሃድሶ ቴክኖሎጂካል ሴሚናሪ ኤም.ዲ.ቪ. እና ፒኤች.ዲ. ከአሜሪካ የካቶሊክ ዩኒቨርሲቲ አግኝተዋል። በአሜሪካ የካቶሊክ ዩኒቨርሲቲ፣ በማልታ የሚገኘው አውግስቲን ቴክኖሎጂካል ኢንስቲትዩት እና በሜዲትራኒያን ባህር ተፋሰስ በሚገኘው የአለም አቀፍ ማሰልጠኛ ተቋም አስተምረዋል። ዶ/ር ሬድ ለተለያዩ ህትመቶች እንደ Tabletalk (ሊንኒየር ሚኒስትሪ)፣ ዋሽንግተን ፖስት እና ፈሪስት ትንግስ ላይ ጽሑፎችን አበርክተዋል። በተጨማሪም፣ በመጽሐፍ ቅዱሳዊው የዕብራይስጥ ጥቅስ (ማህበር ኦቭ ባይብሊካል ሥነ-ጽሑፍ፣ 2014) እና በሙሉ ልብ፣ መጽሐፍ ቅዱሳዊ እይታ ታላቁን ትእዛዝ እና የግል ሀብት (ኢንስቲትዩት ለእምነት፣ ሥራ እና ኢኮኖሚክስ፣ 2016) አሳትሟል።

ቄስ ሚካኤል ጄ. ግሎዶ በኦሪጎን፣ ፍሎሪዳ በሚገኘው የተሃድሶ ቴክኖሎጂካል ሴሚናሪ የመጽሐፍ ቅዱስ ጥናት ተባባሪ ፕሮፌሰር ናቸው።

ዶ/ር ክሬግ ኤስ ኪነር በአስበሪ ቴክኖሎጂካል ሴሚናሪ የኤፍ.ኤም. እና አዳ ቶምፕሰን የመጽሐፍ ቅዱስ ጥናት ሰብሳቢ ናቸው።

ዶ/ር ጆን አስዋልት በአስበሪ ቴክኖሎጂካል ሴሚናሪ የብሉይ ኪዳን እንግዳ ተቀባይ ፕሮፌሰር ናቸው።

ዶ/ር ቶም ፒተር በጎርደን-ኮንዌል ቴክኖሎጂካል ሴሚናሪ የብሉይ ኪዳን ተባባሪ ፕሮፌሰር ናቸው።

ዶ/ር ሪቻርድ ኤል.ፕራት፣ ጁኒየር የሶስተኛው ሚሊኒየም ሚኒስትሪ ፕሬዝዳንት እና በሪፎርድ ቴክኖሎጂካል ሴሚናሪ ኦሪጎን ካምፓስ የብሉይ ኪዳን ረዳት ፕሮፌሰር ናቸው።

ዶ/ር ዳግላስ ስቱዋርት በጎርደን-ኮንዌል ቴክኖሎጂካል ሴሚናሪ የብሉይ ኪዳን ፕሮፌሰር ናቸው።

የቃላት ፍቺ

አድሞኒ - የዕብራይስጥ ቃል (ትርጉም) ለ "ቀይ" ከ "ኤዶም" ተመሳሳይ የቃላት ቤተሰብ የተገኘ ነው።

አኬብ - የዕብራይስጥ ቃል (ትርጉም) ለ "ተረከዝ" ከ "ያዕቆብ" ስም ተመሳሳይ ሥር የተገኘ ነው።

የተገላብጦሽ ምስል (በጽሑፍ) - ከመካከለኛው ክፍል በፊት እና በኋላ ያሉት ክፍሎች እርስ በእርሳቸው የሚመሳሰሉበት ወይም የሚያመዘኑበት ሥነ-ጽሑፍ መዋቅር

ፍጻሜ - ክርስቶስ ተመልሶ የሚመጣበት እና ለታሪክ ሁሉ የእግዚአብሔርን የመጨረሻ ዓላማ የሚፈጽምበት የፍጻሜ ትምህርት ሦስተኛ እና የመጨረሻ ደረጃ

ቀጣይነት - የተመረቀ የኢሻቶሎጂ ሁለተኛ ወይም መካከለኛ ደረጃ; ከክርስቶስ የመጀመሪያ መምጣት በኋላ የእግዚአብሔር መንግሥት ጊዜ ግን ከመጨረሻው ድል በፊት

ኤዶም - የብሔር ስም የመጣው ከኤሳው ነው።

ምረቃ - በተመረቀ ኢሻቶሎጂ የመጀመሪያ ደረጃ; የክርስቶስን የመጀመሪያ መምጣት እና የሐዋርያትን የነቢያትን አገልግሎት ያመለክታል

እስራኤል - የዕብራይስጥ ቃል ትርጉሙ "እግዚአብሔር ይታገላል" ወይም "እግዚአብሔር ይዋጋል"; ያዕቆብ ከመልአኩ ጋር ከታገለ በኋላ የተሰጠ አዲስ ስም; ደግሞም ብሔሩ የያዕቆብ ዘር ነው።

ርብቃ - የይስሐቅ ሚስት እና የያዕቆብ እና የዔሳው እናት